

Självständigt arbete i Krigsvetenskap (15 hp)

Författare:		Program/Kurs:
Marcus Enoksson		OP 11-14 / 10P147
		14 471 ord, 43 sidor
Handledare:	Examinator:	Examinerande lärare:
Maria Hellman	Håkan Gunneriusson	Magnus Perlestam
Modern strategisk kommunikation <i>Oberoende försvars- och säkerhetspolitiska bloggars relation till Försvarsmaktens direktiv för strategisk kommunikation.</i>		
Sammanfattning: I det moderna samhället, som tydligt präglats av de senaste årtiondenas närmast explosiva utveckling av den digitala världen, kämpar myndigheter som Försvarsmakten allt mer med sin kommunikation och möjligheten att sprida sina egna narrativ. Framför allt har framväxten av de sociala medierna och deras särställning som informationspridare påverkat hur myndigheter idag kommunicerar med allmänheten. Mot bakgrund av detta ställs frågan huruvida svenska försvars- och säkerhetspolitiska bloggare bör ses som utmanare till, eller en tillgång för, Försvarsmakten i dess strävan att kommunicera med medborgarna. Studien tar sin grund i en kvalitativ innehållsanalys, kompletterat av en kvantitativ analys, av blogginlägg publicerade under en sex veckor lång tidsperiod under våren 2014 av två oberoende svenska försvarspolitiska bloggare, <i>Wiseman's Wisdoms</i> och <i>Skipper</i> . Dessa analyseras utifrån tre gemensamma nämnare, <i>tidsfokus</i> , <i>samhällsreform</i> och <i>försvarsmaktsperspektiv</i> , deducerade från Försvarsmaktens dokument <i>Direktiv för Försvarsmaktens strategiska kommunikation 2013:1</i> samt <i>PM Försvarsmaktens Centrala budskap och talepunkter</i> . Resultatet av studien visar att de båda bloggarna generellt förhåller sig väl till Försvarsmakten med utgångspunkt i de identifierade gemensamma nämnarna. Vidare konstateras att dessa utgör ett tydligt stöd för Försvarsmakten i den försvarspolitiska debatten. Studien avslutas med en diskussion om vad som kan vara de bakomliggande orsakerna till resultaten och vad konsekvenserna av de samma kan bli. Nyckelord: Strategisk kommunikation, sociala medier, bloggar, försvarsmakten, Wiseman's Wisdoms, Skipper		

Innehåll

1. Inledning	4
1.1 Bakgrund	4
1.2 Problemformulering	4
1.3 Syfte	6
1.4 Frågeställningar	7
1.5 Centrala begrepp	7
1.6. Teoretisk grund	8
1.6.1 Forskningsläge	8
1.6.2 Försvarsmaktens strategiska kommunikation och centrala budskap	11
2 Metod och material	13
2.1 Metodval	13
2.2 Metodkritik	14
2.3 Urvalskriterier	15
2.4 Avgränsningar	16
2.5 Bloggar / Primärmaterial	16
2.5.1 Wiseman's Wisdoms	17
2.5.2 Skipper	17
2.6 Material- och källkritik	18
2.6.1 Autenticitet	18
2.6.2 Trovärdighet	18
2.6.3 Representativitet	19
2.6.4 Innebörd	19
2.7 Operationalisering	19
2.7.1 Tidsaspekten: här och nu	19
2.7.2 Samhällsreformen: en reform som kräver, och ska stödjas av, samarbete med andra	21
2.7.3 Medarbetarfokus: berättelser av och om, samt en tillgång för samhället	22
3. Resultat	23
3.1 Tidsaspekten	23
3.2 Samhällsreformen	25
3.2.1 Samarbete	26
3.2.2 Ansvar	28

3.3 Medarbetarfokus	29
4.Slutsatser.....	31
5. Diskussion	34
6. Förslag på vidare forskning	35
Källförteckning	37
Bilaga 1 – Kodschema	41
Bilaga 2 – Kodningsinstruktion.....	41
Bilaga 3 –Bloggportalen Topplista 2014-04-23	43

1. Inledning

Det första avsnittet i uppsatsen kommer att sätta grunden för uppsatsen. Inledningsvis presenteras bakgrunden till uppsatsen för att därefter gå över på problemformulering. Problemformuleringen mynnar sedan ut i syfte och frågeställningar innan centrala begrepp presenteras. Slutligen introduceras den teoretiska grund som denna uppsats vilar på med en genomgång av forskningsläge och Försvarsmaktens strategiska kommunikationsdirektiv.

1.1 Bakgrund

Sociala medier och dess utveckling har det senaste årtiondet gått hand i hand med internet och haft en kraftig utveckling vad gäller tillgänglighet, nyttjande och teknisk utveckling.¹ I princip varje svensk äger idag en dator, surfplatta och/eller en smartphone som ger åtkomst till internet.² Möjligheterna till kommunikation och informations spridning är i det närmaste oändliga, något som inte gått företag och myndigheter förbi. Sociala medier är idag i det närmaste lika delar sociala mötesplatser och diskussionsforum som marknadsföringsarenor och kontaktytor för entreprenörer, företag och statliga myndigheter. Även Försvarsmakten deltar idag aktivt på denna "nya" arena genom att vara verksam på flera portaler för sociala medier. Den här uppsatsen anknyter till de sociala mediernas vikt för myndigheters strategiska kommunikation och deras förmåga att sprida sina egna narrativ.

1.2 Problemformulering

Efter att regeringens proposition om "ett användbart försvar" röstades igenom den 16 juni 2009 övergick Sverige från det över 100 år gamla värnpliktsförsvaret till det som idag kallas för *Insatsförsvaret* (eller insatsorganisationen). Istället för att tvinga in soldaterna i Försvarsmakten skulle nu soldaterna rekryteras på en frivillig basis och ingå i en stående organisation med tidvis och kontinuerligt tjänstgörande soldater.³

Denna omställning av Försvarsmakten och raserandet av rekryteringsens själva fundament satte sina spår i organisationen och insikten om att denna omdaning krävde nya grepp kan idag skönjas i Försvarsmakten. Det blev helt nödvändigt att framstå som en attraktiv arbetsgivare för att kunna locka personal. Framför allt blev det viktigt att synas, och det i de arenor där den primära rekryteringsgruppen fanns.⁴ Den strategiska kommunikationen för att förmedla organisationers intressen och visioner har dessutom förändrats från att vara en enkelriktad monolog till en dialog där kommunikationen mellan intressenter har blivit allt mer relevant för organisationers

¹Findahl, Olle. *Svenskarna och internet*. 2013. Stockholm: .SE. 2013.s.33

² Statistiska Centralbyrån. *Tillgång till IT och Internet bland personer 16-74 år efter typ av utrustning/anslutning, kön, demografisk indelning, tabellinnehåll och år*.

http://www.statistikdatabasen.scb.se/pxweb/sv/ssd/START__LE__LE0108__LE0108C/LE0108T08/table/tableVielwLayout1/?rxid=c4fe1522-918d-45ad-989a-4984e7145f (hämtad 2014-04-07)

Statistiska Centralbyrån. *Tillgång till mobilt Internet bland personer 16-74 år efter typ av utrustning/anslutning, kön, demografisk indelning, tabellinnehåll och år*.

http://www.statistikdatabasen.scb.se/pxweb/sv/ssd/START__LE__LE0108__LE0108C/LE0108T09/table/tableVielwLayout1/?rxid=1b31f73d-3259-4024-9ed9-c57bc4fde2fe (hämtad 2014-04-07)

³ Proposition 2008/09:140. *Ett användbart försvar*. Stockholm: Försvarsdepartementet. 2009.

Sveriges Riksdag. *Betänkande 2008/09:FöU10 Försvarets inriktning*. 2009.

<http://www.riksdagen.se/sv/Dokument-Lagar/Utskottens-dokument/Betankanden/Arenden/200809/FoU10/> (hämtad 2014-04-07)

⁴ Hellqvist, Johannes (handläggare). *Försvarsmaktens handbok i Sociala medier*. Stockholm: Försvarsmakten. 2013. s.40

Marcus Enoksson

meningsskapande.⁵ De senaste åren har flera olika reklamkampanjer lanserats och det framgår också tydligt hur Försvarsmakten har "omfamnat" de sociala medierna. I *Försvarsmaktens handbok i Sociala medier* från 2013 står följande att läsa:

"Försvarsmakten ser positivt på de nya möjligheter som sociala medier för med sig. Yttrandefrihet, kunskap och debatt stöds av kommunikation och är centrala delar i den demokrati som vi har i uppdrag att försvara. De nya möjligheterna ger också förutsättningar för Försvarsmakten att komma den svenska allmänheten närmare."⁶

"Försvarsmaktens användning av sociala medier ska ske som ett led i att uppnå Försvarsmaktens verksamhetsmål."⁷

Den 24 maj 2010 öppnades Försvarsmaktens Facebook-konto,⁸ 4 juni 2010 skrevs det första Twitter-inlägget,⁹ 13 september 2011 lanserades Försvarsmaktens egen bloggportal¹⁰ och redan den 24 september 2008 startade Försvarsmakten sin egen Youtubekanal.¹¹ Information publiceras frekvent i dessa olika portaler och kanaler och Försvarsmakten anser själva att dessa är ett komplement, av stor betydelse, till sin egen myndighets webbsida.¹²

Dock kan det till del tyckas vara en helomvändning som skett inom Försvarsmakten och dess tidigare förhållande till sociala medier och framför allt bloggarna som skriver om Försvarsmakten.¹³ Bloggaren, och idag majoren, Carl Bergqvist som driver bloggen *Wiseman's Wisdoms* uttrycker sig i ett av sina blogginlägg om varför hannär han år 2007 startade sin blogg valde att vara anonym.¹⁴

Men att Försvarsmakten idag tillskriver stor betydelse för dennaoberoende försvarspolitiska blogg blir tydligt vid en genomgång av de blogginlägg som publicerats på bloggen *Wiseman's Wisdoms*. Bland annat har nuvarande generalmajor Berndt Grundevik, nuvarande överbefälhavare Sverker Göransson samt nuvarande informationsdirektör Erik Lagersten alla publicerade blogginlägg på *Wiseman's blogg*.¹⁵

⁵Falkheimer, Jesper & Heide, Mats (red.). *Strategisk kommunikation: forskning och praktik*. 1. uppl. Lund: Studentlitteratur. 2011. s.25-40

⁶Hellqvist. *Försvarsmaktens handbok i Sociala medier*. s.3

⁷Ibid s.38

⁸Försvarsmaktens Facebookkonto. <https://www.facebook.com/forsvarsmakten?fref=ts> (hämtad 2014-04-07)

⁹Försvarsmaktens Twitterkonto. <https://twitter.com/Forsvarsmakten> (hämtad 2014-04-07)

¹⁰Försvarsmakten. *Försvarsmakten lanserar bloggportal*. 2011-13-09.

<http://www.forsvarsmakten.se/sv/aktuellt/2011/09/forsvarsmakten-lanserar-bloggportal/> (hämtad 2014-04-07)

¹¹Försvarsmaktens Youtubekonto. <https://www.youtube.com/user/SwedishArmedForces/about> (hämtad 2014-04-07)

¹²Askstedt, Rickard (handläggare). *Direktiv för Försvarsmaktens strategiska kommunikation 2013:1*. 2013.s.4

¹³Klimenko, Anna och Nilsson, Frida. *The pen is mightier than the sword - En studie om bloggarnas betydelse för styrningen av den svenska Försvarsmakten och försvarspolitiken*. Civilekonomuppsats. Stockholms universitet. 2009. s.31-40

¹⁴Wiseman. *Ute i ljuset*. 2013-12-19. <http://www.wisemanswisdoms.blogspot.se/2013/12/ute-i-ljuset.html> (hämtad 2014-04-07)

¹⁵Wiseman. *Gästlägg: Debattera försvarsfrågan hösten 2013 — efter nyår kan det vara för sent!*. 2013-09-09. <http://wisemanswisdoms.blogspot.se/2013/09/gastinlagg-debattera-forsvarsfragan.html> (hämtad 2014-04-07)

Marcus Enoksson

Försvarsmakten uttrycker nu med all tydlighet vilken vikt de lägger vid sociala medier och den externa kommunikationen. I *Militärstrategisk doktrin - med doktrinära grunder (MSD 12)* går att läsa hur informationstjänsten ska förvalta Försvarsmaktens förtroendekapital och vara ett instrument för att bland annat utveckla allmänhetens intresse och kunskap om Försvarsmakten. Detta skall göras genom att de själva berättar om verksamheten, men än viktigare, att de ger andra möjligheten att göra detsamma då detta "är en förutsättning för att skapa tilltro för militära förmåga".¹⁶

Dock har Försvarsmakten haft svårt att på egen hand driva den försvarspolitiska debatten och skapa och upprätthålla intresset för sin egen organisation. Besöksstatistik för deras egen bloggportal vittnar om en hård kamp, där den totala besöksmängden, på samtliga bloggar, precis överstiger sidvisningsantalet på den enskilt största och oberoende försvarspolitiska bloggen, nämligen *Wiseman's Wisdoms*. Den mest besökta försvarsmaktsbloggen är dessutom långt efter vad gäller vad gäller antalet sidvisningar.¹⁷ Försvarsmakten håller i denna bemärkelse inte i taktpinnen vad gäller den försvarspolitiska debatten men har insett fördelar med att inte ha monopol på berättelsen om sin egen organisation och verksamhet:

"Sociala medier har gett oss och fortsätter att ge oss fler aktörer, fler berättelser och fler perspektiv. Den större, totala kommunikationen om Försvarsmakten ger en bild av myndigheten som är mer nyanserad, mer korrekt och mer komplett.

Studier visar att vi i ökande utsträckning tar till oss och tror på information från andra användare i sociala medier jämfört med information i massmedia och den vi får direkt från organisationer. För Försvarsmakten kan det innebära att den centrala informationen får en reducerad betydelse, medan betydelsen av medarbetarnas berättelser ökar."¹⁸

Ett till synes minskande intresse för Försvarsmakten i allmänhet, i kombination med deras egen oförmåga att engagerasamt kommunicera med allmänheten, och en fingervisning om sociala mediernas ökade betydelse och trovärdighet ger en situation där Försvarsmakten till del blir beroende av utomstående aktörer för att beskriva sin verksamhet och organisation och för att driva den försvarspolitiska debatten. Frågan blir då huruvida dessa aktörer agerar i Försvarsmaktens intressen.

1.3 Syfte

Mot bakgrund av synen på de sociala mediernas inflytande och den strategiska kommunikationens nya förhållningssätt kommer denna uppsats syfta till att undersöka hur oberoende försvarspolitiska bloggare, både med och utan en officiell relation till Försvarsmaktens organisation, förhåller sig till Försvarsmaktens direktiv för strategisk kommunikation samt centrala budskap. Detta görs för att utröna huruvida de försvarspolitiska bloggarna bör ses som utmanare till,

Wiseman. *Gästlägg från Försvarsmaktens Informationsdirektör (uppdaterat 6/2 09.30)*. 2011-02-03.
<http://wisemanswisdoms.blogspot.se/2011/02/gastinlagg-fran-forsvarsmaktens.html> (hämtad 2014-04-07)
Wiseman. *Gästlägg: ÖB svar på signaturen KCTC öppna brev*. 2012-09-10.
<http://wisemanswisdoms.blogspot.se/2012/09/gastinlagg-ob-svar-pa-signaturen-kctc.html>,
(hämtad 2014-04-07)

¹⁶ *Militärstrategisk doktrin: [med doktrinära grunder (MSD 12)]*. Stockholm: Försvarsmakten. 2011. s.118

¹⁷ Hellqvist, Johannes. Digital Media Manager, Informationsstaben, Högkvarteret. E-mail korrespondens med författaren 2014-03-23 och 2014-03-24.

Wiseman's Wisdoms. E-mail korrespondens med författaren 2014-05-05.

¹⁸ Hellqvist. *Försvarsmaktens handbok i Sociala medier*. s.39

Marcus Enoksson

eller en tillgång för, en myndighet som Försvarsmakten i dess strävan att kommunicera med medborgarna och delta i den försvarspolitiska debatten.

Frågan är huruvida dessa debattörer de facto uttrycker sig på ett för Försvarsmakten negativt sätt, eller om de, helt eller delvis, uttrycker sig i linje med Försvarsmaktens intentioner.

Uppsatsen kommer att knyta an till tidigare forskning rörande försvars- och säkerhetspolitiska bloggar och deras relationer till strategiska narrativ både i Sverige och i utlandet. Men i denna uppsats görs analysen på en lägre nivå där Försvarsmaktens strategiska kommunikation, och den bilden som Försvarsmakten specifikt och ensamt vill förmedla om sin egen organisation och verksamhet, står i fokus. Genom att analysera innehållet i blogginlägg från två stycken bloggar och ställa dessa mot Försvarsmaktens strategiska kommunikationsdirektiv samt centrala budskap undersöks relationen mellan Försvarsmaktens och bloggarnas kommunikation.

1.4 Frågeställningar

1. Hur förhåller sig de oberoende försvars- och säkerhetspolitiska bloggarnas agerande mot Försvarsmaktens direktiv för strategisk kommunikation samt centrala budskap?
2. Finns det distinkta skillnader mellan de bloggar med kända avsändare med officiell relation till Försvarsmakten och de som skrivs av okända författare under pseudonymer, och i sådana fall hur ter dessa sig?

1.5 Centrala begrepp

Blogg

Blogg, kort för engelskans "weblog", är en frekvent uppdaterad "dagbok" på internet oftast skriven i förstapersonsperspektiv och presenterad i omvänd kronologisk ordning. Blogginläggen avser oftast dagsaktuella händelser, hänvisar gärna till andra relaterade sidor och ger för det mesta läsaren en möjlighet att kommentera och diskutera det som skrivs.¹⁹

Strategisk kommunikation

Jesper Falkheimer och Mats Heide definierar strategisk kommunikation som:

"[...]en organisations medvetna kommunikationsinsatser för att nå sina mål."²⁰

Definitionen är en förenkling av en tidigare definition utformad av de båda med syftet att direkt ge en förståelse för vad begreppet innebär. Vidare beskrivs strategisk kommunikation utifrån två aspekter, forskning och praktik. Strategisk kommunikation skall dels förstås som ett forskningsfält där forskarna strävar efter att förstå och förklara den strategiska kommunikationens inverkan på bland annat organisationer och individer, men även som en praktik där handlingar och kommunikation sker

¹⁹Hindman, Matthew Scott. *The myth of digital democracy*. Princeton: Princeton University Press. 2009. s.102
Jansson, André. *blogg*. Nationalencyklopedin. <http://www.ne.se.proxy.annalindhbiblioteket.se/lang/blogg>
(hämtad 2014-04-25 genom Annalindhbibliotekets proxy)

²⁰Falkheimer & Heide (red.). *Strategisk kommunikation: forskning och praktik*. s.13

Marcus Enoksson

på ett målinriktat tillvägagångssätt av alla medlemmar, inom exempelvis en organisation, och inte bara av professionella informatörer.²¹

Strategiskt narrativ

Uttrycket *strategiska narrativ* kan definieras som ett försök av en statsmakt att ge mening och definition till händelser både i dåtid, nutid och framtid för att legitimera sina egna handlingar och nå politiskt uppsatta mål.

"Strategic narratives are representations of a sequence of events and identities, a communicative tool through which political elites attempt to give determined meaning to past, present and future in order to achieve political objectives. Examples include the justification of policy objectives or policy responses to economic or security crises, the formation of international alliances, or the rallying of domestic public opinion."²²

Ett strategiskt narrativ ska ses som konstruerat och selektivt där de komponenter som stärker den egna diskursen framhävs. Det kan användas för att dra uppmärksamheten till eller från vissa händelser men syftar ofta till att skapa enhet mellan alla de olika "diskursiva komponenter" som existerar och att skapa en officiell ram för förståelse som staten vill förmedla. Den strategiska aspekten av narrativet är definitionen av mål och slutläge och hur dessa nås.²³

1.6. Teoretisk grund

1.6.1 Forskningsläge

I artikeln *New media and the war in Afghanistan: The significance of blogging for the Swedish strategic narrative* undersöker Hellman och Wagnsson hur den försvarspolitiskt orienterade delen, av den svenska bloggofären förhåller sig till det svenska politiskstrategiska narrativet. Genom att utgå ifrån några nyckelfaktorer: den politiska kulturen, storleken på bloggofären, debatten i traditionella media samt socialiseringsprocesser inom den militära organisationen, argumenterar de för att dessa kan vara faktorer som är avgörande för uppkomsten av utmanande narrativ.

Genom att genomföra en fallstudie om svenska försvarspolitiska bloggar och deras inlägg om den svenska Afghanistaninsatsen, inom ramen för ISAF²⁴, ställer de frågan huruvida bloggarna utmanar eller stödjer den svenska hegemoniska diskursen, det vill säga, regerings politik och det svenska strategiska narrativet. De undersöker både bloggar från Försvarsmaktens egen bloggportal samt oberoende bloggar för att se om några skillnader föreligger mellan de bloggar som är sanktionerade av Försvarsmakten och de som hävdar enbart representera sina egna åsikter. Och slutsatsen är att även fast de representerar olika perspektiv stödjer både de officiellt sanktionerade och de oberoende bloggarna det svenska strategiska narrativet.²⁵

²¹Falkheimer & Heide (red.). *Strategisk kommunikation: forskning och praktik*. s.13-14

²²Antoniades, Andreas, O'Loughlin, Ben och Miskimmon, Alister. *Great power politics and strategic narratives*. Working paper no. 7. The Centre for Global Political Economy, University of Sussex. 2010. s.5-6

²³Antoniades et al. *Great power politics and strategic narratives*. s.4-6

²⁴International Security Assistance Force – En NATO-leddstyrka under FN-mandati Afghanistan.

²⁵Hellman, Maria och Wagnsson, Charlotte. *New media and the war in Afghanistan: The significance of blogging for the Swedish strategic narrative*. *New Media and Society*. 2013.

"Our analysis [...] shows that although differing with regards to perspectives, both kinds of blogs mainly strengthen the governmental narrative. [...] The official blogs represented the 'boots-on-the-ground' perspective, and the independent blogs presented strategic and policy perspectives sometimes in combination with an operational perspective."²⁶

I den svenska säkerhetspolitiska kontexten finns det ett stöd i bloggösfären för den militära insatsen i Afghanistan. Bloggarna ses här stödja det politiskstrategiska narrativet. Detta står dock i kontrast till tidigare fynd på detta forskningsområde. Olika studier visar att sociala medier kan fungera olika i andra kontexter. Exempelvis tenderar budskapet att vara det motsatta i den anglosaxiska sfären där de försvars- och säkerhetspolitiska bloggarna har en benägenhet att motsäga det strategiska narrativet och konkurrera om inflytandet över de traditionella medierna.

Touri diskuterar och argumenterar i artikeln *Transparency in the age of cyberpolitics* för hur bloggar kan utmana de politiska och militära strategiska narrativen genom att i sin diskussion och debatt om konflikter trotsa de förståelseramar och den inramning som traditionella media generelltställer upp för konflikterna i fråga.²⁷ Traditionella media, menar hon, har trots utvecklingen vad gäller kommunikationsteknologin och tillgängligheten det medger till en mängd olika informationskällor fortfarande svårt att publicera och presentera andra narrativ och förståelseramar än de "officiella", presenterade av exempelvis statsmakter. Bloggarna har å sin sida en möjlighet att nyttja sig av och lägga fram en mängd olika källor och ståndpunkteroberoende av statsmakter och nyhetsorganisationer.²⁸

Bloggar har möjligheten atterbjuda traditionella medier fler informationskanaler än de normalt har möjlighet att undersöka och publicera under antagandet att de senare måste göra aktiva val vad gäller fokuset för deras nyheter. Om tillräckligt mycket uppmärksamhet skapas kring de ämnen som bloggarna diskuterar kan de dessutom öka intresset hos traditionella medier att vidare undersöka exempelvis de kritiska yttringar som presenteras i bloggarna, och kopplat till ovanstående, utmana den politiska och militära makten om hur konflikten skall rammas in och förstås.²⁹ Touri ger exempel där enskilda bloggare fått stor uppmärksamhet både i bloggösfären men även i traditionella medier efter att de i sina egna bloggkanaler kritiserat nyhetsrapporteringen om kriget i Irak som inleddes 2003. Rapporteringen anses vara för ensidig och antyds följa de alternativ för inramning av konflikten som den amerikanska stats- och militärmakten presenterat och vill förmedla. Genom sina kritiska yttringar utmanar bloggarna de officiella narrativen för konflikten.³⁰

Cammaerts och Carpentier undersöker i sin studie *Blogging the 2003 Iraq War: challenging the ideological model of war and mainstream journalism?* internets roll i 2003 års Irakkrig utifrån perspektivet av de utmaningar det innebär för den traditionella journalistiken. Bloggar ställs i kontrast till traditionell journalistisk praxis under krigssituationer och utifrån tre fall – den irakiske bloggaren *Salam Pax*, de amerikanska "mil-bloggarna", samt internets roll i spridningen och lagringen av bilderna från *Abu Ghraib*-fängelset – undersöks det i vilken utsträckning dessa utmanar den

²⁶Hellman & Wagnsson. New media and the war in Afghanistan: The significance of blogging for the Swedish strategic narrative. s.8

²⁷Touri, Maria. Transparency in the age of cyberpolitics. I: Karatzogianni A (red.) *Cyber Conflict and Global Politics* London: Routledge. 2009. s.55-56

²⁸Touri. Transparency in the age of cyberpolitics. s.53-57

²⁹Ibid s.55

³⁰Ibid s.55-57

Marcus Enoksson

traditionella journalistikens hegemoni och den "ideologiska modellen av krig" som "vi mot dom". De menar att det är alldeles för förenklat att närma sig bloggar som alternativa källor för "kontra-hegemoniska" krigsnarrativ.³¹

Ett av målen för stater i krig är att med propaganda framställa motståndaren som den "onda, andra". Målet för denna propaganda är de traditionella medierna och deras informations-spridningskanaler. Samtidigt tenderar medierna att ge så kallade "elitkällor", exempelvis stats- och militärmakten, företräde och de blir i mindre utsträckning granskade på samma sätt som källor och information blir i fredstid. Detta till stor del beroende på svårigheterna att få fram information och nå källor när det råder krigstillstånd. Bloggarna å andra sidan ses som platser där stats- och militärmakt kan utmanas.³²

I deras slutsatser framgår att internet är ett medium som har förmågan att kringgå kontrollmekanismer av stat och militär och är kapabel att generera alternativa diskurser och kanaler för att distribuera dessa. Och många bloggar utmanar de facto de traditionella medierna och de narrativ de förmedlar samt de hegemonier om den traditionella journalistiken och den ideologiska modellen av krig. Dock är förhållandet däremellan inte så okomplicerat som det först tycks. Dessa två hegemonier är i praktiken väldigt olika och även fast en blogg kan utmana den traditionella journalistikens arbetsätt kan den mycket väl falla inom ramen för acceptans för den ideologiska modellen av krig. Vilket i praktiken leder till att de samtidigt kan utmana och stödja de narrativ som förmedlas av de traditionella medierna, men som i grunden kan härstamma från statsmakten.³³ Det var inte heller alltid det lönade sig att motsätta sig den militära maktapparaten och det narrativ de förmedlade:

*" These relatively successful attempts by the Pentagon to discipline the military blogosphere shows that the claims of the internet providing anonymity and holding the potential to totally bypass the state or military are (at least sometimes) overstated. In the Abu Ghraib case, the mainstream media eventually followed the US governments' frame in refusing the torture frame. In other words, hegemony can sometimes still strike back, with a vengeance. "*³⁴

Bennet ställer i sin artikel *Exploring the impact of an evolving war and terror blogosphere on traditional media coverage of conflict* upp sju kategorier av bloggar och bloggare och analyserar dessa kategoriers inflytande på traditionell krigsrapportering. Han menar att de officiella, och av försvarsmakterna sanktionerade, militärbloggarnas inträde på den försvarspolitiska bloggaren har förändrat karaktären i blogginläggen och därmed även förändrat möjligheten för traditionella media att nå alternativa informationskällor.³⁵

³¹ Cammaerts, Bart och Carpentier, Nico. Blogging the 2003 Iraq War: challenging the ideological model of war and mainstream journalism?. *Observatorio (OBS*)* 9.2009.s.1-5

³² Cammaerts&Carpentier. Blogging the 2003 Iraq War: challenging the ideological model of war and mainstream journalism?. s.3-6

³³ Ibid s.17-20

³⁴ Ibid s.19-20

³⁵ 1. Eyewitness accounts, 2. Independent journalists, NGOs and activists, 3. Diasporic blogs or 'bridgebloggers', 4. Experts, analysts and specialists, 5. Front line soldiers' blogs and military blogging, 6. Official military blogs, 7. Microblogging insurgents

Bennet, D. Exploring the impact of an evolving war and terror blogosphere on traditional media coverage of conflict. *Media, War & Conflict* 6. 2013. s.37-38

"Pioneering journalists at news organisations argued that bloggers were useful new sources of information and interacting with bloggers was regarded as an important part of a shift towards a more open and inclusive model of journalism – a journalism which reflected the views not only of 'official' governmental sources, but also 'citizens in various walks of life'"³⁶

Han noterar hur narrativen om krig och konflikter som presenteras i media har förändrats över tid och i takt med hur olika aktörer har anammat den nya bloggofären. Nyhetsredaktioner som inledningsvis var skeptiska mot bloggarnas nyhetsvärde har idag gått långt för att hitta och verifiera information som publiceras på olika bloggar. Samtidigt har även försvarsmakterna i länder som USA, Storbritannien och Israel lagt undan sin inledande skepsis och insett betydelsen av bloggarna för att framföra sitt eget budskap. Idag används bloggarna delvis för att kringgå traditionella media och nå direkt till allmänheten. Delvis för att likrikta det budskap som presenteras i sociala medier av framför allt bloggande soldater och tillse att dessa håller sig till det militära narrativet. Men även för att påverka journalister och nyhetsorganisationer och ha möjlighet att under en 24-timmars cykel konstant förse dessa med information på ett sätt som deras normala pressorganisationer inte mår med.³⁷

Med detta som grund är det viktigt att komma ihåg att den forskning som presenterats i huvudsak avhandlar bloggofärer och dess relationer till exempelvis statsmakter i tider av, och under, konflikter. Denna uppsats kommer att avhandla relationen mellan den svenska säkerhets- och försvarspolitiska bloggofären och Försvarsmakten i en tid av, vad som för den svenska stats- och försvarsmakten kan betecknas som, fred. Dock går det att tänka sig att bloggarna kan fungera som oppositionella instrument gentemot Regeringen och Försvarsmakten så som vissa studier visat från Krigssituationer, men det finns likväl anledning att hävda att den svenska bloggofären avviker från detta.

1.6.2 Försvarsmaktens strategiska kommunikation och centrala budskap

Direktiven för Försvarsmaktens strategiska kommunikation härstammar ur ett dokument med samma namn publicerat i juni 2013 och fortsatt giltigt. Detta dokumentet syftar till att reglera myndighetens kommunikation med omvärlden genom cheferna.³⁸ Dokumentet redovisar strategiska mål med kommunikationen, mätbara mål som skall kunna påvisa om kommunikationen är lyckad eller inte samt målgrupper. Vidare presenteras Försvarsmaktens kommunikationsstrategi utifrån ett antal uppställda punkter. Till stöd för detta finns även dokumentet *PM Centrala budskap och talepunkter*.³⁹ Nedanstående avsnitt utgår utifrån de två ovan presenterade dokumenten.

Själva kommunikationsstrategin redovisas och formuleras som sex stycken separata punkter:

³⁶ Bennet. Exploring the impact of an evolving war and terror blogosphere on traditional media coverage of conflict. s.39

³⁷ Ibid s.39-50

³⁸ Askstedt. *Direktiv för Försvarsmaktens strategiska kommunikation 2013:1*. s.6

³⁹ Informationsdirektören [Lagersten, Erik]. *PM Försvarsmaktens Centrala budskap och talepunkter*. Uppdaterad 2014-04-02.

Kommunikationsstrategi
<ul style="list-style-type: none">• Att sakligt föra fram resultat samt aktuella och angelägna ämnen från Försvarsmaktens verksamhet i de säkerhets- och försvarspolitiska samtalen.
<ul style="list-style-type: none">• Tidsaspekten skall vara här och nu och inte på planering för framtiden.
<ul style="list-style-type: none">• Den militära förmågan ska beskrivas utefter vad myndigheten levererar idag.
<ul style="list-style-type: none">• Samhällsreformen ska beskrivas utefter vad våra soldater och sjömän kan ge som individer till samhället i stort och till arbetsgivare i synnerhet under och efter tjänstgöring. Mindre vikt ska i dagsläget läggas på vad samhället behöver göra för oss.
<ul style="list-style-type: none">• Språket ska vara enkelt och anpassat till allmänheten. För att beskriva uppgifter och militär förmåga sätts den enskilde medarbetare i centrum genom faktiska eller konceptuella (icke autentiska) berättelser.
<ul style="list-style-type: none">• Samhällsreformen ska stödjas av relationsbyggande eller samarbete med andra myndigheter, organisationer samt beslutsfattare och opinionsbildare.
<ul style="list-style-type: none">• Betona framgång, stolthet och positiva drivkrafter i kombination med ärliga beskrivningar av svårigheter och tillkortakommanden.

Tabell 1 - Försvarsmaktens kommunikationsstrategi⁴⁰

Sedan följer enkommunikationsplan som redogör och ger riktlinjer för intern- och externkommunikation från högsta nivå (överbefälhavare/generaldirektör) och ned till "övriga högre chefer samt förbandschefer".⁴¹ Här återfinns en tydlig skillnad i de olika kommunikationsperspektiven då den inre, till skillnad från den yttre, fokuserar på mer framtiden. Här redovisas punkter som personalförsörjning, ekonomiska prognoser och materialförsörjning. Punkter som snarare syftar mot framtiden än situationen i dagsläget. De högre cheferna och förbandscheferna uppmanas dock att i den externa kommunikationen fokusera på "här och nu", påtala det som de kallar för "samhällsreformen" och det ömsesidiga beroendet med resten av samhället. Samt att hålla interna problem internt, att nyttja sig av sociala medier och att dessa skall "eftersträva" att bemöta argument och kommentera diskussioner angående förband, förmågor eller försvarsområden direkt och där diskussionen förs, oavsett om det är i traditionella eller sociala medier.

Vidare konstateras att försvarsdebatten är fortsatt väldigt aktiv och att det är av yttersta vikt att chefer kommunicerar detta inom den egna organisationen samt att dessa tar i beaktande att alla ställningstaganden, beslut samt handlingar – men även icke handlingar, får konsekvenser för bilden av Försvarsmakten. Ett aktivt utformande av kommunikationen skall eftersträvas för att kunna skapa en förtroendeingivande bild av Försvarsmakten.

De centrala budskap Försvarsmakten vill kommunicera redovisas som ett antal punkter i dokumentet *PM Centrala budskap och talepunkter* där några direkt knyter an till de tidigare kommunikationsdirektiven medan andra punkter avser styrkor och svagheter (vilka inte kommer att redovisas) så som Försvarsmakten själv ser på sin verksamhet:

⁴⁰ Askstedt. *Direktiv för Försvarsmaktens strategiska kommunikation 2013:1*. s.3

⁴¹ Ibid. s.4

Centrala budskap
<ul style="list-style-type: none">➤ FM inriktning en reform som kräver samarbete och beroenden.➤ Våra medarbetare är av stort värde för samhället i stort och andra arbetsgivare i synnerhet.➤ Osäker omvärldsutveckling➤ Långsiktig finansiering en fråga för regering, riksdag och försvarsberedningen.

Tabell 2 - Centrala budskap⁴²

2 Metod och material

I uppsatsens andra avsnitt presenteras inledningsvis metodvalet för att följas av en metodkritikdel. Efter det följer de delar som avhandlar materialet, bloggarna, som nyttjades i uppsatsen. Urvalskriterierna redovisas och följs av uppsatsens avgränsningar innan primärmaterialet presenteras och diskuteras. Avsnittet avslutas med hur undersökningen kommer att operationaliseras.

I undersökningennyttjades huvudsakligen en kvalitativ innehållsanalys som kompletterades med en kvantitativ analys. Materialet var, utöver de redan presenterade dokumenten från Försvarsmakten, blogginlägg publicerade på bloggarna *Wiseman's Wisdoms* samt *Skipper* under tidsperioden 6 januari till och med 16 februari.

2.1 Metodval

För att på bästa sätt svara på de ställda frågeställningarna kommer uppsatsen att ta sin utgångspunkt i en kvalitativ innehållsanalys av blogginlägg publicerade av två oberoende, svenska försvarspolitiska bloggare samtej sekretessbelagda dokument från Försvarsmakten. Genom att kvalitativt analysera textinnehållet i de olika blogginläggen kan generella slutsatser dras angående förhållandet mellan bloggarnas uttrycksätt och Försvarsmaktens direktiv för strategisk kommunikation och centrala budskap. Fördelen med valet av den kvalitativa innehållsanalysen är att den ger möjlighet att eventuellt avslöja innehåll eller budskap i text som författaren inte var medveten om.⁴³

Studien fokuserar på hur blogginläggen är skrivna och hur författarna har valt att uttrycka sig, snarare än vad inläggen i sig handlar om. Det vill säga om ett inlägg handlat om stridsvagnar är det inte ämnesvalet i sig som varit det intressanta utan snarare hur författaren valt att beskriva stridsvagnarna utifrån de frågeställningar som presenteras under rubriken *Operationalisering*. Fokus har hela tiden legat på det skrivna ordet. Detta i samverkan med storleken på studien, som får anses vara tämligen begränsad och småskalig, gör att en kvalitativ innehållsanalys lämpar sig väl.⁴⁴ Den kvalitativa innehållsanalysen ger också en god möjlighet att bli förtrogen med materialet, att gå på djupet och se en sammanhängande mening i det som annars kan betecknas som rådata.⁴⁵

I en ansats att tydliggöra eventuella likheter och skillnader mellan bloggarna, samt att i resultatredovisningen möjliggöra en visualisering avframför allt den andra frågeställningen i uppsatsen – *Finns det distinkta skillnader mellan de bloggare med kända avsändare med officiell relation till Försvarsmakten och de som skrivs av okända författare under pseudonymer, och i sådana fall hur ter dessa sig?* – kommer den kvalitativa innehållsanalysen att kompletteras med en kvantitativ analys.

⁴² Informationsdirektören. *PM Försvarsmaktens Centrala budskap och talepunkter*. s.1

⁴³ Denscombe, Martyn. *Forskningshandboken: för småskaliga forskningsprojekt inom samhällsvetenskaperna*. 2. uppl. Lund: Studentlitteratur. 2009. s.308

⁴⁴ Denscombe. *Forskningshandboken: för småskaliga forskningsprojekt inom samhällsvetenskaperna* s.320-321

⁴⁵ Ibid s.368

Marcus Enoksson

Detta kommer att medge ett specifikt fokus på frågan om distinkta skillnader mellan bloggarna samt att en mer fullständig bild målas upp och att analysen kan utvecklas.⁴⁶

Som ett första steg i undersökningen presenteras den teoretiska grunden och de olika perspektiven som framträtt som rådande vad gäller relationer mellan bloggosfären och de strategiska narrativen.⁴⁷Därefter deduceras Försvarsmaktens strategiska kommunikationsdirektiv samt centrala budskap till huvudsakliga, gemensamma nämnare varav dessa sedan ligger till grund för ett antal frågeställningar.

Därefter analyseras blogginläggen utifrån de fastställda frågeställningarna och resultaten förs in i en matris för att lättare åskådliggöra tendenser i materialet. Resultatet av analysen redovisas och en återkoppling kommer göras mot den teoretiska grund som presenterats i början av uppsatsen innan slutsatserna dras. Därefter kommer en reflektion över validiteten och reliabiliteten av resultatet innan,slutligen,fynden diskuteras.

2.2 Metodkritik

Den kvalitativa metoden har vissa inneboende svagheter och begränsningar. Eftersom metoden eftersträvar fördjupad analys och en hög grad av tolkning (vilket i och för sig även kvantitativa metoder också gör) så tappar forskaren ibland bort kontexten och tenderar att lyfta ut enheter ur dess ursprungliga betydelse och ur kontexten.Här finns även svårigheter att förstå det "underförstådda", det som bygger på exempelvis sådant som tidigare sagts.⁴⁸ Detta arbete syftar till del att blotta sådant som ligger dolt i texterna, men inte nödvändigtvis det som skall tolkas som underförstått och sådant som är författarens andemening med texten. Snarare är avsikten att uppdaga de formuleringar, ord- och perspektivval i texterna som kan avslöja en eventuell relation till Försvarsmaktens kommunikationsdirektiv. Att detta medger att sagda formuleringar de facto lyfts ur blogginläggens egentliga kontext får ses som en acceptabel risk.

Det faktum att det empiriska underlaget är relativt litet och att undersökningen sker i den specifika svenska försvarspolitiska kontexten gör att en viss försiktighet måste iakttagas före generella eller specifika slutsatser dras. Snarare skall eventuella slutsatser ses i ljuset av tidigare forskning där de kan tjäna som ytterligare en del i förståelsen av den komplexa relationen mellan de sociala medierna och statliga myndigheter.

Kopplat till den kvantitativa delen av metoden skall just storleken på studien noga beaktas. De kvantitativa data som produceras kommer att vara tämligen begränsade varav det exempelvis inte är lämpligt att omsätta antalet blogginlägg inom en viss kategori till procentsatser. Det skall också beaktas att det inte är säkert att fynden från de olika metoderna de facto kommer att bekräfta varandra även fast syftet med kombinationen är att dessa skall komplettera varandra.⁴⁹

Det går att resonera kring valet av metod och huruvida den ovan nämna metodkombinationen är den bästa för att nå rätt slutsatser. Eventuellt skulle andra angreppssätt och metoder kunna motiveras.Exempelvis skulle intervjuer kunnat nyttjas för undersöka de valda frågeställningarna. Att

⁴⁶Denscombe. *Forskningshandboken: för småskaliga forskningsprojekt inom samhällsvetenskaperna*. s.152-156

⁴⁷ Se 1.6.1 *Forskningsläge*

⁴⁸Denscombe. *Forskningshandboken: för småskaliga forskningsprojekt inom samhällsvetenskaperna*. s.308-309 och s.322

⁴⁹Ibids.165-166

Marcus Enoksson

intervjua de författare som står bakom bloggarna skulle som exempel kunna ge svar på huruvida författarna aktivt valt att förhålla sig till Försvarmaktens direktiv för strategisk kommunikation. Dock skulle det kunna vara så att författarna säger sig göra en sak, medan det i en kvalitativ analys framkommer att de gör en annan. Omedvetet kan det vara så att de av någon orsak förhåller sig till Försvarmaktens direktiv. Med tyngdpunkten på den kvalitativa innehållsanalysen utvärdera relationen mellan författarna och direktiven oaktat författarnas aktiva val.

2.3 Urvalskriterier

För att ha ett relevant empiriskt underlag, men samtidigt begränsa omfånget, ställdes för undersökningen ett antal urvalskriterier upp för att bestämma vilka bloggar som skulle analyseras. För det första var bloggarna tvungna att i första hand avhandla försvars- och säkerhetspolitiska frågor. Bloggar som till del behandlar ämnen som dessa, men till del även diskuterar övrigt, valdes bort till förmån för rena försvars- och säkerhetspolitiska bloggar. Detta var viktigt för att behålla relevansen för frågeställningen då denna syftar på det skrivna förmedlade budskapet i bloggarna och dess förhållande till Försvarmaktens direktiv och budskap. Att ställa Försvarmaktens kommunikationsdirektiv och dess centrala budskap gentemot blogginlägg som rör helt andra frågor var helt enkelt inte relevant.

Bloggarna skulle även vara uttalat oberoende av Försvarmakten. Det vill säga, bloggarna skulle inte sägas representera Försvarmakten i sin skrivna text utan förmedla sina personliga åsikter. Även detta kriterium var helt centralt då det var bloggarnas förhållande till Försvarmakten som skulle undersökas. De bloggar som exempelvis drivs av Försvarmakten förhåller sig, med allra största sannolikhet, till kommunikationsdirektiven och de centrala budskapen.

Då både syftet och frågeställningen tydligt uttrycker detta var det även viktigt att ha minst en blogg med en känd avsändare (fortfarande oberoende) och med en försvarsmaktsanknytning (exempelvis Försvarmakten som arbetsgivare), samt minst en som var okänd och skrev under pseudonym. Genom att ställa detta kriteriet gavs möjligheten att eventuellt kunna utvärdera huruvida det fanns någon skillnad i sättet att uttrycka sig mellan två bloggare som både säger sig vara oberoende, men där den ena har en känd försvarsmaktskoppling.

Det var också viktigt att bloggarna varit aktiva under den tidsperiod som dokumenten *Direktiv för Försvarmaktens strategiska kommunikation 2013:1* samt *PM Centrala budskap och talepunkter* varit aktiva och giltiga. Dessa utkom 2013-06-28 och för relevansen för frågeställningen var bloggarna tvungna att ha varit aktiva efter dokumentens publicerande. Detta kriteriet återkommer under val av tidsperiod.

Det sattes också som ett kriterium att det skulle vara bloggar som hade en relevant läsarkrets och som var "populära". Vad som menas med en "relevant läsarkrets" är i detta fallet en högst subjektiv bedömning men avser relevant i form av storleken på läsarkretsen. I praktiken nyttjades hemsidan *Bloggportalen*⁵⁰ för att identifiera vilka som var de populäraste privata bloggarna som avhandlade försvars- och säkerhetspolitik. Med populäraste avses då de bloggar med flest besökare under de senaste sju dygnen.

⁵⁰Twingly. *MEST BESÖKTA PRIVATA BLOGGARN I KATEGORIN POLITIK OCH SAMHÄLLE*. Bloggportalen. <http://www.bloggportalen.se/BlogPortal/view/TopLists?tl=1&categoryId=20> (hämtad 2014-04-23)

Marcus Enoksson

De bloggar som föll under samtliga kriterier var *Wiseman's Wisdoms* samt *Skipper*. Dessa båda skriver uteslutande om försvars- och säkerhetspolitik och är uttalat oberoende av Försvarsmakten. Medan författaren bakom *Skipper* är anonym och skriver under pseudonym är författaren till *Wiseman's Wisdoms* (WW) idag känd som Carl Bergqvist, anställd major i flygvapnet. De har båda varit aktiva under hela perioden sen publicerandet av tidigare nämnda dokument och äridag fortsatt aktiva. De har dessutom båda en relevant läsarkrets. På *Bloggportalen* var de vid tiden för urvalet de två mest besökta privata försvarspolitiska bloggarna där WW var den överlägset mest populära med knappt 19 000 besökare under den senaste sju-dygnperioden och *Skipper* en bit efter med dryga 8 000 besökare.⁵¹

Vid val av tidsperiod fanns några begränsande faktorer att ta hänsyn till. För det första, publiceringen av kommunikationsdirektiven samt de centrala budskapen, och för det andra, avslöjandet av WW. Dokumenten publicerades 2013-06-28 och WW avslöjades av det antimilitaristiska nätverket *OFOG* 2013-12-17.⁵² Det var också viktigt att tidsperioden medgav en rimlig mängd empiriskt underlag.

Som ett sista led i valet av tidsperiod gjordes en subjektiv bedömning av det möjliga tidsspännet för att på så sätt identifiera ett intressant skede i debatten innehållandes både delar ur "vardagsdebatten" men även, en för den försvarspolitiska debatten, intressant period/händelse. Därför valdes perioden sex veckor mellan 6 januari till 16 februari där *Folk och Försvars* konferens i Sälen mellan 12-14 januari är den, för den försvarspolitiska debatten, mest intressanta episoden.⁵³ Antalet blogginlägg som analyserades var 30 stycken.

2.4 Avgränsningar

I både syftet och frågeställningen nämns Försvarsmaktens kommunikationsdirektiv samt centrala budskap. Dessa är hämtade ur dokumenten *Försvarsmaktens strategiska kommunikation 2013:1* samt *PM Centrala budskap och talepunkter*. Under genomgången av materialet gjordes bedömningen att avgränsa bort talepunkterna. Detta då dessa är väldigt specifika, många till antalet samt mer eller mindre omöjliga att tillämpa på bredare frågeställningar just på grund av sin specificitet.

Bilder och filmer analyserades inte utan fokus låg på det skrivna ordet.

Båda bloggarna tar emot och publicerar gästlinlägg, dessa har i detta fallet avgränsats bort. Bloggarna analyseras i uppsatsen som aktörer och inte som arenor för debatt och därav utgår relevansen för gästlinläggen i uppsatsens genomförande. Detta då gästlinläggen får anses stå för sina egna åsikter och agendor och det är bloggägarnas uttryckssätt som är intressanta.

2.5 Bloggar / Primärmaterial

Här presenteras de bloggar som föll under urvalskriterierna för det empiriska underlaget.

⁵¹ Se bilaga 3 – *Bloggportalen Topplista 2014-04-23*.

⁵² *OFOG. NÄTVERKET OFOG AVSLÖJAR MILITÄRBLOGGARE*. <http://ofog.org/pressmeddelanden/natverket-ofog-avslojar-militarbloggare> (hämtad 2014-05-01)

⁵³ *Folk och Försvar. Folk och Försvars Rikskonferens i Sälen 2014*. Cision. <http://news.cision.com/se/folk-och-forsvar/r/folk-och-forsvars-rikskonferens-i-salen-2014,c9518416> (hämtad 2014-05-01)

2.5.1 Wiseman's Wisdoms

På bloggen *Wiseman's Wisdoms* publicerades det första inlägget i juli 2007 och bloggen beskrivs som "En blogg om i första hand försvars- och säkerhetspolitik".⁵⁴ I december 2013 avslöjades författaren bakom WW av *OFOG* vilket ledde till stor uppmärksamhet i media där bland annat *Expressen* publicerade ett stort reportage med författaren i fråga, major Carl Bergqvist.⁵⁵ Bloggen har även tidigare förekommit i media och beskrivs under 2013 som en av de mest inflytelserika faktorerna i svensk försvarspolitisk debatt.⁵⁶

En rad höga militärer, civilister och politiker har idag fått publicerade gästlägg på WW och hans blogg är generellt den populäraste om försvars- och säkerhetspolitik.⁵⁷ Analysverktygen *Creeper* och *Mediacreeper* vittnar också om att WW är flitigt besökt av både myndigheter och traditionella media.⁵⁸

2.5.2 Skipper

På bloggen *Skipper – Inte bara kallt stål* publicerades det första inlägget 30 oktober 2010 under parollen "Ett forum för de marina frågorna?".⁵⁹ Bloggen sägs skriva om:

"[...] ämnet försvars- och säkerhetspolitik samt frågor kopplade till Försvarsmakten och närliggande ämnesområden. [...] bloggen ska bidra till en levande försvarsdebatt, bedriva försvarsupplysning samt värna om Sveriges försvarsförmåga, något som under flera års tid sakta men säkert monterats ner av den politiska nivån."⁶⁰

Bloggen har inte haft lika stor medial uppmärksamhet som WW men har omnämnts i media, bland annat i tidigare nämnd artikel tillsammans med WW.⁶¹ När det kommer till gästlägg publiceras sådana frekvent, dock är författarna generellt ej av samma dignitet som hos WW och ofta publiceras de under pseudonym.⁶² Skipper's blogg var vid tiden för urvalet den näst populäraste bloggen om försvarspolitik och även i detta fall vittnar analysverktygen *Creeper* och *Mediacreeper* om ett visst, men något lägre i jämförelse, intresse från myndigheter och traditionella media.⁶³

⁵⁴ Wiseman. *Wiseman's Wisdoms* [En blogg om i första hand försvars- och säkerhetspolitik].

<http://www.wisemanswisdoms.blogspot.se/> (hämtad 2014-05-07)

⁵⁵ Sörbring, Karin. *Carl Bergqvist är Wiseman's wisdoms*. *Expressen*. <http://www.expressen.se/nyheter/carl-bergqvist-ar-wisemans-wisdoms-1/> (hämtad 2014-05-07)

⁵⁶ Lapidus, Arne. *Vem är militärens hemliga bloggare?*. *Expressen*.

<http://www.expressen.se/nyheter/dokument/vem-ar-militarens-hemliga-bloggare/> (hämtad 2014-05-07)

⁵⁷ Se *Problemformulering* och *Urvalskriterier*.

⁵⁸ Gnuheter. *Dessa har besökt wisemanswisdoms.blogspot.se*.

<http://gnuheter.com/creeper/site/wisemanswisdoms.blogspot.se> (hämtad 2014-05-07)

Mediacreeper. *These media has visited wisemanswisdoms.blogspot.se*.

<http://mediacreeper.com/site/wisemanswisdoms.blogspot.se> (hämtad 2014-05-07)

⁵⁹ Skipper. *Ett forum för de marina frågorna?*. 2010-10-30. <http://navyskipper.blogspot.se/2010/10/test.html> (hämtad 2014-05-07)

⁶⁰ Skipper. *Om bloggen*. <http://navyskipper.blogspot.se/p/om-bloggen.html> (hämtad 2014-05-07)

⁶¹ Se Lapidus, Arne. *Vem är militärens hemliga bloggare?*

⁶² Skipper. *Gästlägg. (inlägg publicerade under rubriken "gästlägg")*

<http://navyskipper.blogspot.se/search/label/G%C3%A4stinl%C3%A4gg> (hämtad 2014-05-07)

⁶³ Mediacreeper. *These media has visited*

navyskipper.blogspot.se. <http://mediacreeper.com/site/navyskipper.blogspot.se> (hämtad 2014-05-07)

Gnuheter. *Dessa har besökt navyskipper.blogspot.se*.

<http://www.gnuheter.com/creeper/site/navyskipper.blogspot.se> (hämtad 2014-05-07)

2.6 Material- och källkritik

När det kommer till valet av bloggar för undersökningen går det att ställa frågan huruvida det inte fanns fler bloggar som passade in i kriterierna? I själva verket fanns det fler bloggar som kvalade nästan hela vägen in för att klara urvalskriterierna. Det som i princip alla faller på är det faktum att de inte har en tillräckligt stor läsarkrets. Bloggar med en stor läsarkrets föredrogs under det presumtiva antagandet att dessa har ett större inflytande på den försvarspolitiska debatten. Och alla de sidor som inte dök upp på topplistan på *Bloggportalen* kan ändå ges en inofficiell popularitetsindikation beroende på deras totala besökarantal som listas på deras egna hemsidor. Det lägre intresset för dessa bloggar gentemot WW och *Skippergjorde* helt enkelt de senare till mer intressanta i undersökningssyfte.

Vad gäller materialet bedömdes de skriftliga källornas validitet utefter fyra kriterier:⁶⁴

- autenticitet
- trovärdighet
- representativitet
- innebörd

2.6.1 Autenticitet

Den första punkten, autenticitet, är intressant utifrån den aspekten att den ena bloggen som analyseras faktiskt skrivs av en okänd person. WW är i dagsläget känd och dokumenten från Försvarsmakten kommer från deras eget intranät och är obestridligt autentiska. Dock är författaren bakom *Skipper* en okänd person och det är bara genom att läsa det som publiceras på bloggen som det går att bilda sig en uppfattning om äktheten i uppsåt och avsikt. Under analysen gjordes bedömningen att autenticiteten är hög och författaren bedöms representera sina egna åsikter.

2.6.2 Trovärdighet

Vad gäller trovärdighet så måste dokument som hämtas på internet och som nyttjas i en undersökning granskas noga för att deras trovärdighet skall kunna värderas. För att bedöma och utvärdera tillförlitligheten av dokument på internet och webbsidor kan en utgångspunkt i följande fyra kriterier tas.⁶⁵

- Webbplatsens auktoritet
- Webbplatsens trovärdighet
- Webbplatsens uppdatering
- Webbplatsens popularitet

Webbplatserna är förvisso privata men är samtidigt generellt ansedda som auktoriteter inom sitt område i bloggösfären. De ger ett trovärdigt intryck och uttrycker tydligt att de står för sina egna åsikter och inte företräder andra personer eller organisationer. De uppdateras också frekvent och som *Bloggportalen* visade på har de tusentals läsare varje vecka. Alla dessa faktorer borgar för hög trovärdighet.⁶⁶

⁶⁴Denscombe. *Forskningshandboken: för småskaliga forskningsprojekt inom samhällsvetenskaperna*. s.301-302

⁶⁵ Ibids.305-306

⁶⁶ Se *Urvalskriterier*.

2.6.3 Representativitet

Representativiteten på underlaget är svårt att avgöra utan att faktiskt jämföra undersökningsmaterialet med fler bloggar om försvars- och säkerhetspolitik. Det går att resonera kring att dessa bloggar bör representera åsikter tillhörande en majoritet, om utgångspunkten är deras popularitet. Men det enda som går att säga säkert är att ett större urval hade gett ett större mått av representativitet, något som inte lät sig göras inom ramen för denna uppsats.

2.6.4 Innebörd

När det kommer till innebörden i dokumenten är det faktiskt en av utgångspunkterna för framtagandet av analysfrågorna. Inledningsvis gjordes bedömningen att det i dokumenten från Försvarsmakten fanns en eller flera mer genomgående innebörder som gestaltades i både kommunikationsdirektiven och de centrala budskapen. Och inledningsvis gjordes ett försök att utkristallisera dessa i det som sen utmynnade i analysfrågorna.

När det kommer till bloggarna, som generellt beskrivs som öppna dagböcker, kan dessa sägas ha tre centrala inslag; faktiska data, betydelsefulla händelser och personlig tolkning.⁶⁷ Dessa kan fungera som informationskällor för forskare, men de skall inte uppfattas som objektiva fakta. Uppsatsens mål är inte att faktagranska de blogginlägg som analyseras, dock görs en rimlighetsbedömning på varje enskilt blogginlägg för att avgöra skäligheten i den som skrivs och därmed relevansen för uppgiften.

2.7 Operationalisering

De så kallade, "centrala budskapen" som Försvarsmakten ställt är deriverade från kommunikationsdirektiven, varav de rimligen bör framhäva samma aspekter. Genom att ställa de två dokumenten mot varandra gavs möjligheten att försöka identifiera sådana gemensamma nämnare som getts företräde, eller mer fokus, för att sedan kunna nyttja dessa i analysen av blogginläggen. Det kan vara så att dessa framträder tydligare för att Försvarsmakten har gett dessa aspekterna viktigare ställning och en större betydelse när de kommunicerar med allmänheten och i den försvarspolitiska debatten. De tre aspekterna som nedan presenteras har identifierats som mest centrala och utgår ifrån *Direktiv för Försvarsmaktens strategiska kommunikation 2013:1* och *PM Centrala budskap och talepunkter*.⁶⁸ Även motiveringar till varför dessa anses vara genomgående samt de analysfrågor som producerades presenteras.

2.7.1 Tidsaspekten: här och nu

Den första aspekten som ska analyseras är *tidsaspekten*. Tidsaspekten i Försvarsmaktens kommunikationsstrategi (KS) tar sig ett väldigt tydligt uttryck genom att i andra punkten uttryckas specifikt "Tidsaspekten ska vara här och nu". Det går dock att hitta fler markörer för vikten av just tidsaspekten. I första punkten i KS nämns "aktuella och angelägna" när det gäller Försvarsmaktens bidrag till debatten. Att nyttja sig av ordet "aktuella" tyder på att det förgångna är inte intressant att diskutera i debatten, ej eller det som kommer i framtiden, utan det som är viktigt nu är det som fokus skall ligga på. Även den tredje punkten i KS stödjer analysen av vikten för tidsaspekten som "här och nu" genom att säga att Försvarsmaktens militära förmåga ska beskrivas utefter myndighetens nuvarande kapacitet, vad den levererar "idag". Genom att titta på de centrala budskapen (CB) går det även där att se uttryck av tidsaspekten, där det i punkt fyra konstateras att

⁶⁷Denscombe. *Forskningshandboken: för småskaliga forskningsprojekt inom samhällsvetenskaperna*. s.298

⁶⁸Askstedt. *Direktiv för Försvarsmaktens strategiska kommunikation 2013:1*. Informationsdirektören. *PM Försvarsmaktens Centrala budskap och talepunkter*.

Marcus Enoksson

långsiktig finansiering inte är en fråga för Försvarmakten utan för politiker. Användandet av ordet "långsiktig" är här det som syftar an på tidsaspekten och genom formuleringen avser sig Försvarmakten ansvar för det som ligger långt fram i tiden och håller kvar sitt fokus i nutid.

Det finns ett par punkter som eventuellt skulle kunna sägas motsäga ovanstående. I punkt fyra i KS sägs det att det ska poängteras att Försvarmaktens soldater och sjömän har mycket att ge som individer till samhället och arbetsgivare både under och efter tjänstgöring samt i punkt tre i CB konstateras det att det är en "osäker omvärldsutveckling". Här är det ordvalen "efter" och "utveckling" som skulle kunna tänkas anspela på ett framtida tidsfokus, dock är förmodligen inte så fallet. Visserligen är utveckling något som kommer, men utveckling kan lika gärna vara dagsaktuell och ingen specifik tidshorisont anges. Även den andra formuleringen anses vara ej relevant då det helt enkelt konstateras att även efter tjänstgöringen är soldaterna och sjömännen värdefulla individer, det tar på inget sätt bort fokus från dagsläget. För att undersöka tidsaspekten i blogginläggen ställs därför analysfrågan:

Vilket tidsfokus föreligger i blogginlägget?

Svaren på frågan kommer under analysen att fördelas på de kategorier som presenteras under *Fråga 1* i bilaga 1 — *Kodschema*. Instruktioner för analysen presenteras under *Fråga 1* i bilaga 2 — *Kodningsinstruktion*.

Under analysen så ansågs följande exempel vara ett tydligt uttryck för fokus på *nutid*:

*"Räcker det då inte med nuvarande system med ett yrkesförsvar? [...] Det man går miste om idag är alla dessa ungdomar och framförallt går försvaret miste om de ungdomar som under sin tjänstgöring upptäckte att en vidare anställning i Försvarmakten faktiskt var något för dem."*⁶⁹

Medan denna formulering anspelade mer på *dåtid*:

*"Vi har gått från 30 robotbärare till fem under en 10-årsperiod. Det som Forssell glömmer att säga är att den robot som nu - ett tiotal år för sent - monteras på Visbykorvetter är exakt samma robot som vi förfogat över sedan slutet av 90-talet, samt att den inom några år faller för ålderstrecknet nämns inte med ett ord."*⁷⁰

Varför vill Försvarmakten ha detta fokus på "här och nu"? Det går att tänka sig att det beror på flera olika orsaker. Exempelvis kan det vara så att Försvarmaktens vill framstå som modern och aktuell. Genom att diskutera och debattera dagaktuella ämnen visar de på att de har en relevans i det moderna samhället och inte är en förlegad myndighet. På samma ämne kan det även tänkas att de vill slippa "kallakrigs"-retoriken. Ett sätt att bemöta Försvarmaktens inlägg om dagens säkerhetsläge är att helt enkelt referera till kalla krigets rädsla för en invasion från Ryssland, även benämnt som "rysskräck" och på så sätt snarast förlöjliga Försvarmakten.⁷¹ Det kan även tänkas att

⁶⁹ Wiseman. *Värnplikt igen – ja eller nej?*. 2014-01-14.

<http://www.wisemanswisdoms.blogspot.se/2014/01/varnplikt-igen-ja-eller-nej.html> (hämtad 2014-05-14)

⁷⁰ Skipper. *Folk & Försvars: Är försvarsförmågan tillräcklig?*. 2014-01-30.

<http://navyskipper.blogspot.se/2014/01/folk-forsvar-ar-forsvarsformagan.html> (hämtad 2014-05-14)

⁷¹ Ehrenberg, Johan. *Vi ska vara mer rädda för rysskräcken än för ryssen. ETC Stockholm*. 2014-04-07.

<http://stockholm.etc.se/kronika/vi-ska-vara-mer-radda-rysskracken-ryssen> (hämtad 2014-05-14)

Marcus Enoksson

Försvarsmakten vill slippa att bli jämförd med den tidigare invasionsförsvarsorganisationen, att de vill undvika diskussionen kring gamla försvarsbeslut och även att de vill hålla diskussionen om framtiden och långsiktig finansiering på avstånd då de anser att detta är en fråga för de förtroendevalda.

2.7.2 Samhällsreformen: en reform som kräver, och ska stödjas av, samarbete med andra

Det andra aspekten som ska analyseras är *samhällsreformen*. Det som tolkas som "samhällsreform" är i själva verket reformen av Försvarsmakten från ett invasionsförsvar till ett insatsförsvar. Stöd tas på första punkten i CB när denna slutsats dras och det är formuleringen "FM inriktning en reform" som ligger till grund för antagandet. Genom att kalla Försvarsmaktens reform för en samhällsreform kan de åter knyta an samhället till försvaret trots den förmodade förlorade anknytningen på grund av den allmänna värnpliktens avskaffande.

Framför allt är det punkt sex i KS samt punkt ett i CB som tydligt uttrycker behovet av samarbete med andra för att kunna genomföra en lyckad reform. Medan CB uttrycker att reformen kräver samarbeten och beroenden specificeras det i KS vilka detta samarbete skall byggas med, nämligen "andra myndigheter, organisationer samt beslutsfattare och opinionsbildare". Det är tydligt att de vill poängtera att Försvarsmakten inte ensamt är ansvarigt för att denna reform skall lyckas. Dock vill de inte specificera exakt vad "de andra" skall göra för att hjälpa Försvarsmakten i fråga. Punkt fyra i KS markerar att det är inte viktigt vad samhället behöver göra för Försvarsmakten i dagsläget, detta motsäger dock inte det faktum att samhället och övriga aktörer sens som medspelare i reformarbetet. Sammantaget utfaller detta i en tvådelad analysfråga som täcker både samarbetsbehovet och ansvarsfördelningen kopplat till reformen:

Hur uttrycker sig blogginlägget angående behov av samarbete, samt ansvarsförhållanden för reformen, kopplat till ett för Försvarsmakten lyckat reformarbete?

Svaren på frågan kommer under analysen att fördelas på de kategorier som presenteras under *Fråga 2* i bilaga 1 — *Kodschema*. Instruktioner för analysen presenteras under *Fråga 2* i bilaga 2 — *Kodningsinstruktion*.

Under analysen så ansågs följande exempel vara ett uttryck samstämmigt med *Andra aktörer är ansvariga för att reformen lyckas*:

"Det finns som bekant åtskilliga exempel på andra stora projekt som har hanterats undermåligt med delat ansvar av regeringen, FMV och försvarsindustrin."⁷²

Medan denna formulering anspelade mer på Försvarsmakten är *ansvariga för att reformen lyckas*:

"Att Försvarsmakten själva försvarar nuvarande system grundar sig mest sannolikt i att det var myndigheten själva som verkade hårt för nuvarande personalförsörjningssystem då 'långtbortistandoktrinen' var påtaglig under den strategiska 'time-outen'. Det gör kanske för ont att erkänna att man valde fel?"⁷³

⁷² Skipper. *Bonsai Försvaret*. 2014-02-09.

<http://navyskipper.blogspot.se/2014/02/pensionerade-kommandoren-lars-wedin.html> (hämtad 2014-05-14)

⁷³ Skipper. *Replik Schulte och ett upprop*. 2014-02-07.

<http://navyskipper.blogspot.se/2014/02/replik-schulte-och-ett-upprop.html> (hämtad 2014-05-15)

Marcus Enoksson

Att försvarsreformen i dagsläget inte går som planerat är nog vid det här laget ställt bortom allt tvivel. Försvarsmakten är nu förmodligen angelägna att visa att de inte är ensamt ansvariga för att inte själva framstå som eventuella syndabockar. De vill också, genom att poängtera beroendet av andra, helt enkelt visa att det finns andra aktörer som spelar betydande roller för Försvarsmaktens myndighetsutövande samt att denna reform är så omfattande att samarbeten med andra aktörer är ett måste för att reformen skall lyckas.

2.7.3 Medarbetarfokus: berättelser av och om, samt en tillgång för samhället

Den tredje och sista aspekten som skall analyseras och som tydligt genomlyser både KS och CB är Försvarsmaktens *medarbetarfokus*. Här väljer de aktivt att istället för att sätta Försvarsmakten som organisation i fokus, så är det medarbetarna som skall lyftas fram. I punkt fyra i KS samt punkt två CB poängteras att medarbetarnas betydelse och värde för samhället skall understrykas. Men vad som är än mer viktigt är punkt fem i KS där det står att Försvarsmaktens militära förmåga och uppgifter skall beskrivas genom att sätta enskilda medarbetare i fokus. Bilden av organisationen målas då upp och representeras av medarbetarna, något som får anses vara ett högst medvetet och strategiskt val av Försvarsmakten.

Punkt tre i KS antyder dock att det finns ett visst myndighetsfokus. Den säger att det är vad myndigheten levererar i dagsläget som ska användas för att beskriva dess militära förmåga. Dock behöver detta inte ses som ett motsatsförhållande till ovanstående. I punkt tre och fem ser vi samma ordval – "militär förmåga" – och detta tolkas som att myndighetens kapacitet skall beskrivas utifrån medarbetarperspektivet. För att undersöka detta ställs således frågan:

Vilket perspektiv nyttjas för att beskriva Försvarsmakten?

Svaren på frågan kommer under analysen att fördelas på de kategorier som presenteras under *Fråga 3* i bilaga 1 — *Kodschema*. Instruktioner för analysen presenteras under *Fråga 3* i bilaga 2 — *Kodningsinstruktion*.

Under analysen så var det svårt att hitta formuleringar med ett tydligt *medarbetarperspektiv*. Denna formulering anspelar dock på detta:

*"Jag uppfattade att många efter Marinchefens anförande erhöll en sorts 'vi-känsla' med innebörden av att 'nu spottar vi i nävarna och gör det bästa av saken'."*⁷⁴

Denna formulering anspelade dock på ett tydligt *organisationsperspektiv*:

*"Flygtimmar, körmil och sjödygn har sjunkit markant för alla Försvarsmaktens viktigare materielsystem, vilket rimmar illa med retoriken om att vi idag har ett starkare försvar än för 15 år sedan, menar SvD."*⁷⁵

För att analysera Försvarsmaktens vilja att ställa medarbetarna i fokus skall det nog ställas i perspektivet av definitionen på strategisk kommunikation som redovisades under avsnittet *Centrala begrepp*. Detta är ett medvetet val från Försvarsmakten för att nå sina mål. Detta kan tänkas bero

⁷⁴ Skipper. *Marinstridsdagarna 2014*. 2014-01-21.

<http://navyskipper.blogspot.se/2014/01/marinstridsdagarna-2014.html> (hämtad 2014-05-14)

⁷⁵ Wiseman. *"Försvaret har blivit svagare"*. 2014-01-12.

<http://www.wisemanswisdoms.blogspot.se/2014/01/forsvaret-har-blivit-svagare.html> (hämtad 2014-05-14)

Marcus Enoksson

påtvå faktorer: återanknytningen till samhället genom att beskriva organisationen i termer som allmänheten kan förstå istället för att försöka beskriva förmågor som färre och färre har förståelse för samt viljan att framställa soldatyrket som lockande och attraktivt. Det sistnämnda framför allt med anledning av Försvarsmaktens svårigheter att rekrytera och behålla personal.

3. Resultat

Totalt analyserades 30 blogginlägg, varav 13 var skrivna av WW och 17 av Skipper. Blogginläggen avhandlade flera olika ämnen med gemensamma utgångspunkter i bland annat *Folk och Försvar*-konferensen i Sälen specifikt och försvarspolitik generellt. Särskilda inlägg värda att notera var att WW hade en artikelserie kallad *Vikande trend och kompetensskuld i övningsverksamheten* som handlade om Försvarsmaktens minskade uteffekt representerat framför allt av den minskade flygtiden på samtliga flygande system i flygvapnet över det senaste dryga decenniet. Tre av fyra delar i den serien föll inom valet av tidsperiod.⁷⁶ Skipper å sin sida hade tre inlägg med tydlig marinanknytning samt över två inlägg ett replikskifte med den moderate riksdagsledamoten Fredrik Schulte.⁷⁷

Nedan presenteras den analys som gjordes samt de resultat som uppdagades. Avsnittet delas upp och redovisas utefter de tre aspekter som identifierades och redovisades under avsnittet *Operationalisering*.

3.1 Tidsaspekten

Den första analysfrågan berörde tidsaspekten i blogginläggen. Av 30 inlägg bedömdes 12 stycken uteslutande ha ett tidsfokus som handlade om nutid. Ytterligare 17 hade ett delvis nutida perspektiv. 1 blogginlägg hade inget nutidsperspektiv över huvudtaget. Fördelningen mellan de båda bloggarna var enligt följande:

⁷⁶Wiseman. *Vikande trend och kompetensskuld i övningsverksamheten — del 1*. 2014-02-08.

<http://www.wisemanswisdoms.blogspot.se/2014/02/vikande-trend-och-kompetensskuld-i.html> (hämtad 2014-05-15)

Wiseman. *Vikande trend och kompetensskuld i övningsverksamheten - del 2*. 2014-02-09.

http://www.wisemanswisdoms.blogspot.se/2014/02/vikande-trend-och-kompetensskuld-i_9.html (hämtad 2014-05-15)

Wiseman. *Vikande trend och kompetensskuld i övningsverksamheten - del 33. (Uppdaterat 11/2 20.50)*. 2014-02-10. http://www.wisemanswisdoms.blogspot.se/2014/02/vikande-trend-och-kompetensskuld-i_10.html (hämtad 2014-05-15)

⁷⁷Skipper. *Ytterligare ett tecken på att regeringen reducerar Marinen?*. 2014-01-05.

<http://navyskipper.blogspot.se/2014/01/annu-en-bekraftelse-att-regeringen.html> (hämtad 2014-05-15)

Skipper. *Inför Marinstridsdagarna*. 2014-01-20.

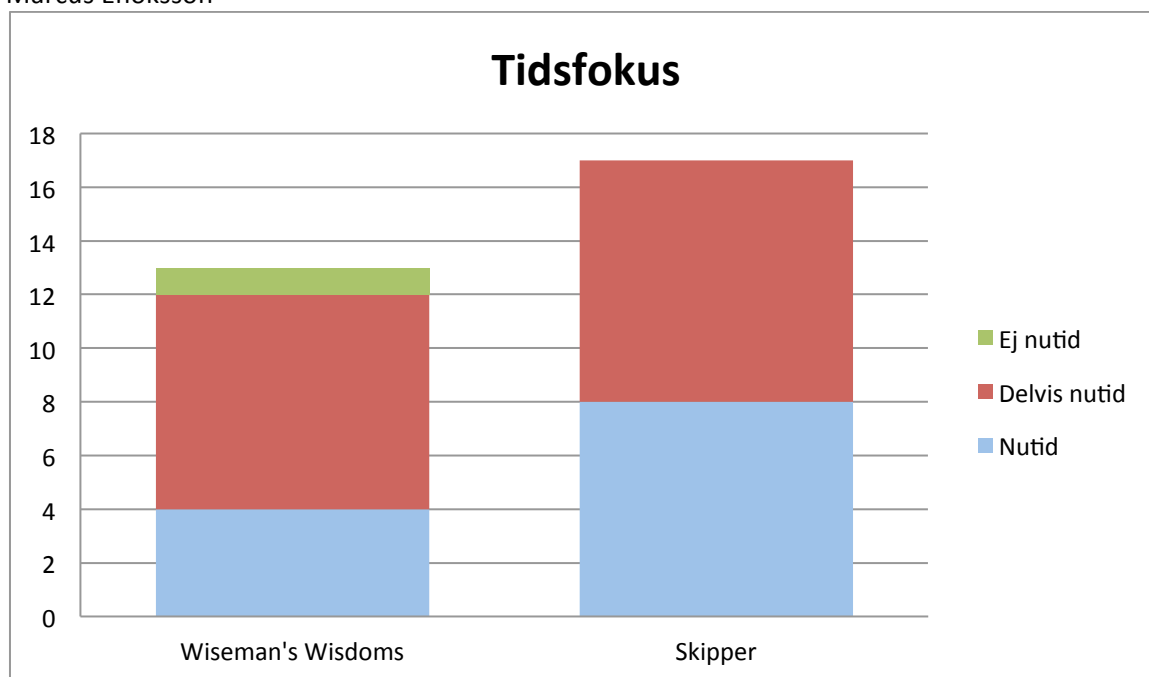
<http://navyskipper.blogspot.se/2014/01/infor-marinstridsdagarna.html> (hämtad 2014-05-15)

Skipper. *Marinstridsdagarna 2014*.

Skipper. *Schultes motsägelser*. 2014-01-29.

<http://navyskipper.blogspot.se/2014/01/schultes-motsagelser.html> (hämtad 2014-05-15)

Skipper. *Replik Schulte och ett upprop*.

Tabell 3 - Tidsfokus

Vad gäller tidsaspekten tenderar båda bloggarna att avhandla aktuella ämnen och författa sina blogginlägg på ett sådant sätt att de får tidsfokus som avspeglar nutid. Oftast vill de diskutera hur dagens läge är i Försvarsmakten vilket gör att många av blogginläggen får *nutid* som rubricering i analysen. Något anmärkningsvärt är att i många av dessa inlägg där det finns ett tydligt fokus på nutid målas även en tydlig bild upp av en antagonist till Försvarsmakten. En antagonist som flera gånger beskylls för det stadie Försvarsmakten befinner sig i idag. Den antagonisten är Regeringen:

*"Ska man bryta den nedåtgående trenden i försvar kräver det reella tillskott och satsningar. Försvarsmakten har sedan våren 2012 pekat på att det saknas mångmiljardbelopp årligen för att realisera den av regering och riksdag beställda insatsorganisation 2014 till decennieskiftet."*⁷⁸

*"Det Moderaterna och Socialdemokraterna nu efterfrågar har sedan början av 00-talet mycket noggrant monterats ned. [...] Därefter har Moderaterna gjort allt de kan för att öka takten i att minska Försvarsmaktens numerär avseende verkanssystem. [...] Att både Moderater och Socialdemokrater nu (förvisso helt korrekt) propagerar för att återta det man själv slagit sönder är inget annat än ett fullkomligt underkännande av sina egna tidigare beslut!"*⁷⁹

I de fall där blogginläggen inte bara handlar om ett nutida fokus går de ofta bakåt i tiden för att ta hjälp av gamla beslut för att resonera kring vad dessa har haft för inverkan på dagens Försvarsmakt, vad de har fått för konsekvenser. Ett tydligt exempel på detta är WW i sin inläggsserie *Vikande trend och kompetensskuld i övningsverksamheten* där han tittar bakåt till början på 2000-talet och fram till dagsläget och presenterar grafik på hur flygtidsutveckling tett sig över det senaste dryga

⁷⁸Wiseman. "Försvaret har blivit svagare".

⁷⁹ Skipper. *Inför Folk & Försvars rikskonferens i Sälen [2] - HELT OM!*. 2014-01-11.

<http://navyskipper.blogspot.se/2014/01/infor-folk-forsvars-rikskonferens-i.html> (hämtad 2014-05-15)

decenniet.⁸⁰ Även Skipper går bakåt i tiden och granskar till exempel i ett inlägg alla de stora samarbetena inom ramen för NORDEFCO.⁸¹

"Det är alltid intressant att göra tillbakablickar, och man behöver inte gå särskilt långt tillbaka för att hitta intressanta saker."⁸²

Här går det dock att se en liten tendens som skiljer bloggarna åt, nämligen den att WW i större utsträckning lägger sitt fokus bakåt i tiden medan Skippers inlägg under den här tidsperioden är mer jämt fördelade i tidsfokus mellan dåtid och framtid. Dock skall nog detta inte ses som mer än en tendens, eller en iakttagelse, då skillnaden i det faktiska antalet blogginlägg är så liten att inga slutsatser kan dras. Det kan helt enkelt bero på valet av tidsperiod.

Av de 30 inläggen som analyserades var det bara ett enda inlägg som bedömdes att inte ha, till fullo eller till del, ett nutida tidsfokus. Inlägget ifråga –*Det tveksamma nöjet att få rätt* – skrivet av WW kunde heller inte placeras i ett speciellt tidsfokus, då inlägget dels var det kortaste som analyserades samt att det inte avhandlar något specifikt ämne.⁸³

En intressant iakttagelse som gjordes under analysen är att ingen av bloggförfattarna i sina inlägg hänvisar tillbaka till tiden för det kalla kriget. Generellt sträcker sig tillbakablickarna sig som längst till tiden för millennieskiftet, med ett par undantag där den äldsta referensen är två decennier bakåt.⁸⁴ Känslan infinner sig att de anser sådana jämförelser eller tillbakablickar vara ointressanta och kan få deras inlägg att förlora relevansen i den pågående debatten.

3.2 Samhällsreformen

Den andra analysfrågan berörde samhällsreformen och närmare bestämt Försvarmaktens behov av samarbete samt ansvarsfördelningen kopplat till en lyckad reform. 22 av 30 inlägg uttryckte att även andra aktörer utöver Försvarmakten är ansvariga för att reformen skall lyckas— de aktörer som nämndes var framför allt politiska beslutsfattare och regeringen. Däremot nämnde inget av inläggen explicit ett behov, sett utifrån Försvarmaktens perspektiv, av samarbete. Implicit så antyds det dock, i 2 av de 22 inlägg som nämner ansvarsförhållandet, att det finns samarbeten (som i dagsläget inte fungerar) mellan Försvarmakten och *Försvarsdepartementet, Förvarsutskottet, FMV* och försvarsindustrin.⁸⁵ De sista 8 inläggen berörde varken samarbete eller ansvarsfördelning. Analysen av denna aspekt av bloggarna kommer att redovisas uppdelat på avsnitten 3.2.1 *Samarbete* och 3.2.2 *Ansvar* så som frågeställningen var uppdelad under undersökningen. Som nedanstående tabeller

⁸⁰ Wiseman. *Vikande trend och kompetensskuld i övningsverksamheten — del 1*.

⁸¹ Nordic Defence Cooperation- en organisation för militära samarbeten inom de nordiska länderna med Sverige, Norge, Finland, Island och Danmark som medlemmar.

⁸² Skipper. *Försvarssamarbeten i fina ord kontra verkligt utfall*. 2014-01-19.

<http://navyskipper.blogspot.se/2014/01/forsvarssamarbeten-i-fina-ord-kontra.html> (hämtad 2014-05-15)

⁸³ Wiseman. *Det tveksamma nöjet att få rätt*. 2014-01-07.

<http://wisemanswisdoms.blogspot.se/2014/01/det-tveksamma-nojet-att-fa-ratt.html> (hämtad 2014-05-15)

⁸⁴ Wiseman. *"Skönmalning upphör" kommenderat i Norge*. 2014-01-19.

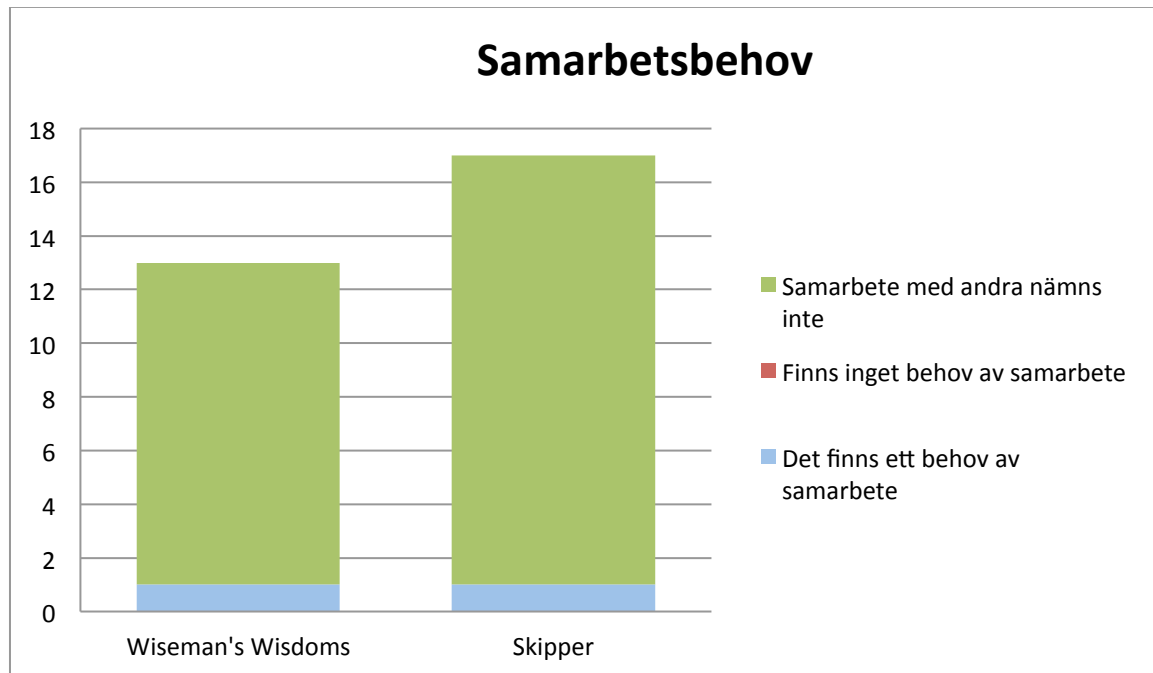
<http://www.wisemanswisdoms.blogspot.se/2014/01/skonmalning-upphor-kommenderat.html> (hämtad 2014-05-15)

⁸⁵ Wiseman. *Dysfunktionellt informationsflöde*. 2014-02-02.

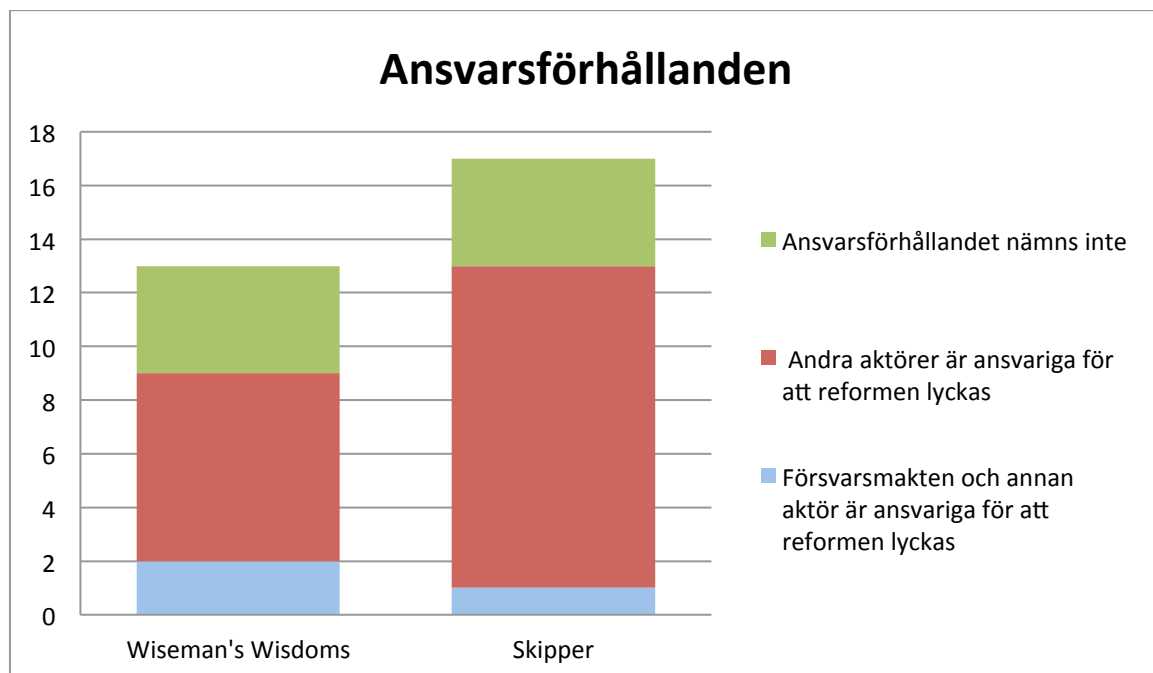
<http://www.wisemanswisdoms.blogspot.se/2014/02/dysfunktionellt-informationsflode.html> (hämtad 2014-05-14)

Skipper. *Bonsaiförsvaret*.

visar är fördelningen mellan de båda bloggarna jämn och i stor utsträckning så uttrycker sig de båda bloggarna, utifrån dessa frågeställningar, liktydigt:

Tabell 4 - Samarbetsbehov

Tabell 5 - Ansvarsförhållanden

3.2.1 Samarbete

Vad gäller behovet av samarbete kopplat till reformen av Försvarsmakten är det svårt att hitta stöd för detta hos de båda bloggarna. Behovet av samarbeten uttrycks aldrig explicit. Som redan nämnts i *Resultat*-avsnittet går det dock att implicit utläsa att det finns behov av fungerade samarbeten med *Försvarsdepartementet*, *Försvarsutskottet*, *Försvarets Materielverk (FMV)* och *försvarsindustrin*,

samarbeten som inte fungerar i dagsläget. WW uttrycker hur samarbetet mellan just Försvarsmakten, Försvarsdepartementet och Försvarsutskottet inte fungerar:

"Informationsflödet mellan Försvarsmakten, Försvarsdepartementet och Försvarsutskottet.

[Författarens radbrytning] *Detta får vi ständigt bevis på att det är ett dysfunktionellt flöde.*⁸⁶

Skipper å sin sida fokuserar i ett inlägg på de trasiga relationerna mellan Försvarsmakten och FMV:

*"Försvarets Materielverk debiterade sin största kund Försvarsmakten närmare 15,9 miljarder kronor under 2012. Studerar man produktion och leveranser under samma tidsperiod blir jag tveksam om vi får ut maximalt för den summa som debiteras.[...]Det finns som bekant åtskilliga exempel på andra stora projekt som har hanterats undermåligt med delat ansvar av regeringen, FMV och försvarsindustrin."*⁸⁷

Det finns dock ett intressant inlägg från Skipper som visar på hur viktigt det nordiska försvarssamarbetet *NORDEFKO* är för politikerna samtidigt som det ifrågasätter relevansen av samarbetet för Försvarsmakten. Skipper driver tesen att det nordiska försvarssamarbetet drivs primärt av regeringen ur en ekonomisk synpunkt, då de själva inte vill finansiera Försvarsmakten, samt ur ett rent prestigeperspektiv:

*"Vill man själv inte betala för ett fungerade försvar så gäller det att hitta nya halmstrån att hålla sig i när kritiken mot försvarsreformen ökar. I det här inlägget ska jag belysa den senaste tidens mycket bekymmersamma utveckling inom nordiska försvarssamarbeten något som är mycket olyckligt för alla inblandade parter, inte minst för Försvarsmaken."*⁸⁸

Han fortsätter med att beskriva det tvivelaktiga intresset bland förbanden och den ringa effekt som detta har haft eller kommer att få för Försvarsmakten:

*"Ute på förbanden i Försvarsmakten har man blivit ålagda att 'hitta samsarbetsområden' inom ramen för NORDEFKO. Många chefer har tolkat detta som ett krav för att det är politiskt viktigt. Det finns åtskilliga förslag [...]som inte ger Försvarsmakten någon nämnvärd effekt."*⁸⁹

Även WW tar del i kritiken av samarbetet inom *NORDEFKO* och politikernas inställning till detsamma:

*"Den norska inställningen förvånar inte ett dugg. Det finns en rad anledningar till varför konceptet med gemensam nordisk incidentberedskap är orealistiskt vilka jag har beskrivit såväl under våren som hösten (Nordisk incidentberedskap har blivit en prestigefråga)."*⁹⁰

Sammantaget, av det som gått att utläsa ur urvalet, har få ämnen berörts som har gränsat till ett eventuellt samsarbetsbehov för Försvarsmakten. Som redovisats ovan har vissa dysfunktionella relationer diskuterats men behovet av samarbete för reformens skull pekas aldrig tydligt ut. Troliga

⁸⁶ Wiseman. *Dysfunktionellt informationsflöde.*

⁸⁷ Skipper. *Bonsaiförsvaret.*

⁸⁸ Skipper. *Försvarssamarbeten i fina ord kontra verkligt utfall.*

⁸⁹ Ibid.

⁹⁰ Wiseman. *Norge ointresserat av gemensam nordisk incidentberedskap.* 2014-01-11.

<http://www.wisemanswisdoms.blogspot.se/2014/01/norge-ointresserat-av-gemensam-nordisk.html>
(hämtad 2014-05-16)

Marcus Enoksson

orsaker till detta skulle kunna vara att författarnas ämnesval för inläggen under den valda perioden inte innefattade just denna aspekt, eller att författarna i dagsläget inte ser vilka de dessa samarbetspartners är.

3.2.2 Ansvar

Ansvarsfrågan kopplat till reformen av Försvarsmakten är något de både bloggarna verkar vara överens om. Båda bloggarna lägger i flertalet inlägg ansvaret för Försvarsmaktens situation i dagsläget, för reformens genomförande och för hur framtiden kommer att gestalta sig i händerna på politikerna och beslutsfattarna. I första hand är det den sittande moderatregeringen med riksdag som får ta den mesta kritiken, exempelvis för att reformen inte är finansierad eller för att uppgifterna till Försvarsmakten inte är tydligt ställda:

"Det är dags för regeringen att ta av sig skyggklapparna och inse att det finns ett jobb att göra som kräver mer än snygga och allmängiltiga formuleringar i en rapport från försvarsberedningen!"⁹¹

"Här anser jag att Fredrik Schulte fångar hela den nymoderata försvarspolitikens innersta kärna. Att i fina ordalag förklara vad man vill att Försvarsmakten ska åstadkomma, men sen vill man inte betala för det man har beställt."⁹²

Dock är det inte bara nuvarande regering får utstå kritik, utan även den tidigare socialdemokratiska regeringen med Göran Persson i spetsen får utså kritik för sitt agerande och beslutsfattande i och med *Försvarsbeslut -00* och *Försvarsbeslut -04*:

"Helt rätt Fredrik, det var de katastrofala försvarsbesluten FB-00 och FB-04."⁹³

Försvarsmakten å andra sidan målas snarast upp som en slagpåse som får utstå konsekvenserna av politikernas inkompetens, nycker och oförmåga att förstå allvaret i situationen:

"Ska man bryta den nedåtgående trenden i försvar kräver det reella tillskott och satsningar. Försvarsmakten har sedan våren 2012 pekat på att det saknas mångmiljardbelopp årligen för att realisera den av regering och riksdag beställda insatsorganisation 2014 till decennieskiftet."⁹⁴

"Det börjar bli allt mer tydligt för gemene man och kvinna att regeringen missköter, och använder utgiftsområdet (UO 6) som en budgetregulator för statsbudgeten."⁹⁵

Det finns ett fåtal inlägg som faktiskt påpekar att Försvarsmakten har ett ansvar för ett lyckat genomförande av reformen. Skipper skriver ett inlägg om ett eventuellt återinförande av de gamla, så kallade, *försvarsgrenscheferna*. Han argumenterar för att den centralisering av organisation och beslutsrätt som Försvarsmakten, till del, själva är ansvariga för inte alltid är av godo. Han tar

⁹¹Wiseman. *Helt om i fokus för svenskt försvar*. 2014-01-11.

<http://www.wisemanswisdoms.blogspot.se/2014/01/helt-om-i-fokus-for-svenskt-forsvar.html> (hämtad 2014-05-16)

⁹² Skipper. *Schultes motsägelser*.

⁹³ Ibid.

⁹⁴Wiseman. *"Försvaret har blivit svagare"*.

⁹⁵ Skipper. *Replik Schulte och ett upprop*.

Marcus Enoksson

avstampi en rapport från *Ekonomistyrningsverket* när han argumenterar för att en återgång till detta system skulle stärka de olika grenarna i Försvarsmakten och därmed gynna rekryteringen av soldater.⁹⁶

Även WW har inlägg där han tar upp Försvarsmaktens ansvar. I ett inlägg som inledningsvis handlar om hur den nya norska försvarsministern beordrar "skönmålning upphör" vad gäller den norska försvarsmaktens situation går han över till att beskriva hur samma "skönmålningsklimat" råder i Sverige idag. Genom att bristfälligt genomföra beredskapskontroller och systematiskt använda övningsverksamheten som budgetregulator har dessutom den svenska Försvarsmakten själva satt sig i en brydsam situation.⁹⁷

Generellt kan konstateras att de båda bloggarna är starkt kritiska mot framför allt den sittande regeringen och vad de anser vara deras bristfälliga sätt att hantera svensk försvarspolitik. Detta ställs också i kontrast mot det tydliga stöd som uttalas för Försvarsmakten där de gång på gång uttalar hur svårt det blir för Försvarsmakten att utföra sitt jobb under rådande omständigheter. De är dessutom väldigt knappa i sin kritik av Försvarsmakten. Ansvarsförhållandet ligger med en tydlig tyngdpunkt hos de beslutsfattande politikerna där dessa utmålas som syndabockar medan Försvarsmakten är offret.

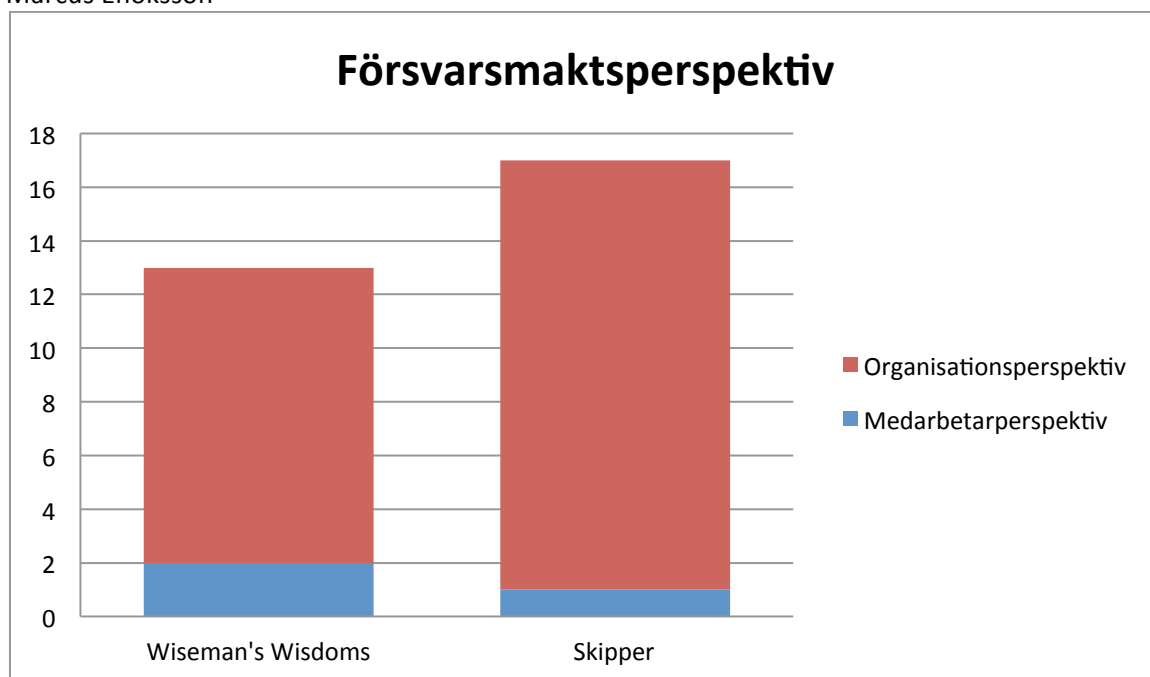
3.3 Medarbetarfokus

Den sista analysfrågan som berördes var den om vilket perspektiv bloggförfattarna anlägger när de beskriver Försvarsmakten. 3 inlägg av 30 lyfte till viss del fram medarbetarperspektivet men var inte skrivna som sådana av författarna, utan de hänvisade till andra skribenter. I övriga 27 inlägg beskrivs FM utifrån organisationsperspektivet, oftast utifrån dess förmågor. Återigen påvisar nedanstående tabell på god samstämmighet mellan bloggarna där inga distinkta skillnader i hur de väljer att uttrycka sig kan påvisas. Fördelningen mellan de båda bloggarna var enligt följande:

⁹⁶ Skipper. *Ett förslag som innebär utökat mandat för försvarsgrenscheferna?*. 2014-01-26.

<http://navyskipper.blogspot.se/2014/01/ett-forslag-som-innebar-utokat-mandat.html> (hämtad 2014-05-16)

⁹⁷ Wiseman. *"Skönmålning upphör" kommenderat i Norge.*

Tabell 6 - Försvarsmaktsperspektiv

I princip uttrycker ingen av bloggarna sig, i något av inläggen, med ett tydligt medarbetarperspektiv. De använder inte varken sin egen person eller, i det ena fallet förmodade, roll i Försvarsmakten som utgångspunkt i sina blogginlägg. Inte heller nyttjas andra anställda i Försvarsmakten för att försöka beskriva Försvarsmakten som helhet, dess verksamhet eller dess förmågor. Inte heller framhävs Försvarsmaktens medarbetare som en särskild tillgång för samhället. Nästan genomgående kan det sägas att bloggförfattarna beskriver Försvarsmakten utifrån ett organisationsperspektiv, detta dock med tre undantag.

Det första av de tre undantagen som nämns i resultatredovisningen är WW som skriver ett kort blogginlägg om hur några Afghanistanveteraner uttalat sig på SvD Brännpunkt om de afghanska tolkarnas roll i den svenska Afghanistanstyrkan.⁹⁸ Härllyfter WW fram medarbetare i Försvarsmakten som i sin tur försöker beskriva verksamheten i Afghanistan och den inverkan som de afghanska tolkarna har på verksamheten. WW uttrycker sig inte med ett medarbetarperspektiv, men han lyfter fram andra medarbetare som anlagt detta perspektiv. Implicit uttrycker han tolkarnas vikt, inte för samhället, men för Försvarsmaktens förmåga att utföra sina uppgifter i Afghanistan när han säger:

"Det är skönt att se att frågan lever vidare, för problemet kommer inte att försvinna i och med att Sverige minskar sitt militära deltagande i Afghanistan."⁹⁹

Det andra undantaget är en kort mening av WW där han tar utgångspunkt i sig själv för att förklara en liten del av Försvarsmakten:

⁹⁸Wiseman. *Afghanistanveteraner om tolkarna och deras rätt till asyl*. 2014-01-06.
<http://www.wisemanswisdoms.blogspot.se/2014/01/afghanistanveteraner-om-tolkarna-och.html>
(hämtad 2014-05-15)

För hänvisning till Afghanistanveteranernas inlägg, se ovan nämnde blogginlägg.

⁹⁹Wiseman. *Afghanistanveteraner om tolkarna och deras rätt till asyl*.

"Många av de bästa cheferna jag har haft inom Försvarsmakten hade aldrig haft en tanke på en officersbana förrän under sin värnplikt."¹⁰⁰

Det tredje undantaget är Skipper som i ett inlägg om *Marinstridsdagarna 2014* kort ska sammanfatta första dagen av eventet i fråga. I inlägget, som inte heller det i sak är skrivet med ett medarbetarperspektiv, låter skipper *Marinchefen Jan Thörnqvist* närmast personifiera den svenska marinen och det var hans beskrivningar av marinen som blev de intressanta. Flera av Skippers formuleringar var i detta fallet intressanta:

"[...] att Marinchefens beskrivning av läget kunde kännas igen av personalen[...] Han uttryckte stor oro över alla strukna materielprojekt [...]Han pekade särskilt på att ubåtsaffären måste lösas."

Samt:

"Jag uppfattade att många efter Marinchefens anförande erhöll en sorts "vi-känsla" med innebörden av att 'nu spottar vi i nävarna och gör det bästa av saken'."¹⁰¹

Skipper använder här Thörnqvist för att beskriva och förklara hur läget i marinen är. Därmed faller han under kriteriet att utgå ifrån annan anställd personal när han beskriver marinens verksamhet i dagsläget.

I övrigt är det, som uttrycktes ovan, organisationsperspektivet som används i inläggen när det handlar om Försvarsmakten. Utöver den korta meningen av WW tar inte någon av blogg författarna, i sina inlägg, utgångspunkt i sig själv för att beskriva till exempel hur de politiska besluten påverkar deras vardag eller möjligheter att lösa uppgifter i Försvarsmakten. WW skriver till exempel:

"Flygtimmar, körmil och sjödygn har sjunkit markant för alla Försvarsmaktens viktigare materielsystem, vilket rimmar illa med retoriken om att vi idag har ett starkare försvar än för 15 år sedan, menar SvD."¹⁰²

När WW skrev detta inlägg var hans person liksom grad och befattning redan kända, varifrån det går att tänka sig att han skulle ha kunnat skriva inlägget med en personlig vinkling om hur han upplevt de senaste åren i Försvarsmakten. Det går dock att ifrågasätta varför han skulle vilja göra detta. Försvarsmaktens intentioner med medarbetarperspektivet tolkas här som ett sätt att förenkla presentationen av densamma för att kunna återknyta till samhället, samt för att de vill nyttja detta i ett led för att göra soldatyrket mer attraktivt. Så länge WW inte delar denna intention finns det egentligen inget syfte för vare sig honom eller Skipper att nyttja sig av medarbetarperspektivet. Speciellt inte i Skippers fall som fortfarande skriver under synonym och anonymitet.

4.Slutsatser

Uppsatsens problemformulering medger att vi idag lever i en allt mer digitaliserad värld som ger möjlighet för uppkomsten av nya arenor därbland annat myndigheter kan marknadsföra sig.

¹⁰⁰Wiseman. *Värnplikt igen – ja eller nej?*.

¹⁰¹Båda citaten: Skipper. *Marinstridsdagarna 2014*.

¹⁰²Wiseman. *"Försvaret har blivit svagare"*.

Marcus Enoksson

Samtidigt utgör den digitala världen en komplicerad arena där massor av röster tävlar om uppmärksamheten och om vems bild som skall vara den allmängiltiga. Försvarsmakten har i den här arenan insett möjligheterna, men samtidigt sina egna begränsningar. De har tydligt visat att de lägger vikt även vid andra aktörers berättelser om, och beskrivningar av, Försvarsmakten.

Mot bakgrund av detta var uppsatsens syfte att undersöka huruvida oberoende försvarspolitiska bloggare bör ses som utmanare till, eller en tillgång för, Försvarsmakten i dess strävan att kommunicera med medborgarna och delta i den försvarspolitiska debatten. För att svara på detta ställdes två frågeställningar upp.

1. Hur förhåller sig de oberoende försvars- och säkerhetspolitiska bloggarna gentemot Försvarsmaktens direktiv för strategisk kommunikation samt centrala budskap?

Ur Försvarsmaktens strategiska kommunikationsdirektiv och ur de centrala budskapen härleddes tre gemensamma nämnare – aspekter – som fick tjäna som analysgrund för att svara på ovanstående frågeställning.

Tidsfokus— Försvarsmakten vill ha ett tidsfokus som är "här och nu", vilket till stor del överensstämmer med det tidsfokus som bloggarna har. Visserligen blandar de gärna och tar in både dåtid och nutid i sina inlägg men fokuset är oftast på nutid. Det dåtida perspektivet används ofta för att inhämta grund för att förklara varför det i dagsläget ser ut som det gör. Det kan vara så att Försvarsmakten vill hålla sig i nutid för att de inte längre vill förknippas med kalla kriget och den gamla "rysskräcken", men hur det än är med det ger inte bloggarna något uttryck för vare sig detta eller det kalla kriget. Det framtida perspektivet handlar ofta om den långsiktiga finansieringen vilket egentligen går stick i stäv med det Försvarsmakten vill diskutera. Men sett utifrån vilken kontext detta ämne tas upp går de ändå inte emot Försvarsmaktens vilja då de oftast klargör att finansieringen de facto är en fråga för beslutsfattande politiker. Blogginläggens huvudsakliga tidsfokus får anses vara det nutida, detta i linje med Försvarsmaktens uttryckta vilja.

Samhällsreformen— Samhällsreformen mynnade ut i en tudelad analysfråga som avhandlade både behov av samarbete och ansvarsfördelning, båda kopplade till ett lyckat reformarbete. Som tydligt framgår av *Tabell 4 - Samarbetsbehov* är det i princip inget bloggarna diskuterar. Däremot är ansvarsförhållandet något de gärna avhandlar och de poängterar ofta att Försvarsmakten inte är ensamt ansvarigt för att reformen skall lyckas utan lägger ett stort ansvar på framför allt beslutsfattande politiker. Försvarsmakten vill poängtera ett behov av samarbete vilket bloggarna inte gör, men de motsäger heller inte detta utan nämner det bara inte. Försvarsmakten vill heller inte framstå som ensamt ansvariga för en lyckad (eller misslyckad) reform, vilket bloggarna är noga med att poängtera att de inte är, vilket faller väl i linje med Försvarsmaktens vilja. Försvarsmakten framställs som en myndighet som kämpar med att utföra sina uppgifter trots knappa ekonomiska resurser och ineffektiv politiskt styrning och ledning.

Försvarsmaktsperspektiv—Försvarsmakten gör ett tydligt ställningstagande och säger att de vill beskriva Försvarsmakten och dess förmågor utifrån ett medarbetarperspektiv. Till skillnad mot ovanstående två perspektiv gör bloggarna här tvärt om och nyttjar nästan konsekvent ett mer helomspännande organisationsperspektiv för att beskriva Försvarsmakten.

2. Finns det distinkta skillnader mellan de bloggar med kända avsändare med officiell relation till Försvarsmakten och de som skrivs av okända författare under pseudonymer, och i sådana fall, hur ter dessa sig?

Det enkla svaret är: Nej, det finns inga distinkta skillnader bloggarna emellan om utgångspunkten för analysen tas i de tre aspekter som redovisades ovan. Som de fyra olika tabellerna i avsnittet *Resultat* visar så ligger blogginläggen väldigt nära varandra i fördelningen mellan de olika kategorierna. Istället för distinkta skillnader kan dessa bloggare snarast sägas vara överens i majoriteten av de frågor som diskuterades och hur de väljer att uttrycka sig i sina blogginlägg. De skillnader som noteras, till exempel den om skillnaderna i tidsfokus, är så liten att den kan inte kallas distinkt.

Sammanfattningsvis kan de oberoende försvarspolitiska bloggarna inte anses utgöra utmanare till Försvarsmakten i dess strävan att kommunicera med de svenska medborgarna eller delta i den försvarspolitiska debatten, snarare får de anses vara en tillgång. Bloggarnas huvudsakliga tidsfokus faller väl ut med Försvarsmaktens vilja liksom gör deras syn på ansvarsförhållanden i relation till reformen. Det faktum att behovet av samarbeten knappt nämns gör dem varken till en tillgång eller en utmanare. Den stora diskrepansen ligger i vilket perspektiv de väljer att nyttja för att beskriva Försvarsmakten och dess verksamhet. Däremot går det inte att säga att detta gör dem till utmanare av Försvarsmakten. Deras motiv att nyttja detta medarbetarperspektiv kan delvis förklaras av anonymitetsskäl, men också delvis på grund av att de sannolikt inte har som mål med sitt bloggskrivande att främja rekryteringen av soldater till Försvarsmakten även fast de heller inte motarbetar detta.

Slutsatserna av denna undersökning kan framför allt ses i ljuset av de slutsatser Hellman och Wagnsson (2013) drar i sin undersökning om stödet som finns i den svenska säkerhetspolitiska bloggösfären för det svenska politiskstrategiska narrativet, dock med undantaget att den här studien endast avhandlar Försvarsmaktens strategiska narrativ. Denna studie bekräftar det Hellman och Wagnsson såg i sin undersökning att det i den svenska säkerhetspolitiska kontexten finns ett stöd i bloggösfären för Försvarsmakten.

Den andra forskningen som presenteras grundar sig på undersökningar av bloggösfärer i förhållande till konflikter, vilket gör resultaten svårare att överföra. Dock går det att dra paralleller till Touri (2009) där hon säger att de försvarspolitiska bloggarna kan utmana de traditionella ramarna för förståelse som media nyttjar sig av. Blogginläggen är sakliga, rika på fakta och källor och ger möjlighet för en grundligare förståelse av Försvarsmaktens verksamhet och den svenska försvarspolitiska arenan. Det går att hävda att dessa bloggare gör mer för att stödja Försvarsmakten, än vad Försvarsmakten själv ger möjlighet till genom sin kommunikation. Och att svensk media har ett intresse av den svenska försvarspolitiska bloggösfären märks tydligt, inte minst med tanke på vilken publicitet avslöjandet av WW fick.

De oberoende bloggarna ger en nyanserad bild av Försvarsmakten där de presenterar infallsvinklar som Försvarsmakten sannolikt själva inte skulle ta upp. De tjänar som insatta kunskapspridare och opinionsbildare som ger en bredare publik möjlighet att ta del av information, som visserligen är öppen men som de förmodligen själva inte skulle välja att söka upp.

"Den större, totala kommunikationen om Försvarsmakten ger en bild av myndigheten som är mer nyanserad, mer korrekt och mer komplett."¹⁰³

5. Diskussion

I slutsatserna konstaterades att de två oberoende försvarspolitiska bloggarna ligger relativt nära de direktiv för strategisk kommunikation som Försvarsmakten ställt upp men också att de inte skall ses som utmanare, utan tvärtom som en tillgång för Försvarsmakten. Men vad kan detta bero på? Än mer intressant, vad kan det få för konsekvenser?

Den första frågan som analyserades var den om tidsfokus. Att bloggarna och Försvarsmakten ligger nära varandra i valet av tidsfokus för sina inlägg behöver inte ha ett komplicerat orsakssamband, snarare är den troligaste förklaring ganska enkel; de vill ha en känsla av aktualitet i sina bloggar. Genom att diskutera och debattera aktuella ämnen erhåller de en stämpel av relevans för sina bloggar och skapar ett intresse för en stor publik. Det går att jämföra med en nyhetsändring där dagens nyheter oftast är mer intressanta än de som sändes för en vecka sedan.

De har genom detta också möjligheten och kunskapen att skapa de ramar för förståelse av aktuella försvarspolitiska händelser som Försvarsmakten inte alltid erbjuder. Även fast Försvarsmakten vill vara ärliga och öppna i sin diskussion genom att bemöta de argument och diskussioner som uppkommer är de själva inte speciellt benägna att lyfta fram problemområden eller officiellt kännas vid alla de aspekter som präglar den svenska försvarspolitiska debatten. Genom sitt nutida fokus fyller de oberoende bloggarna den luckan och kompletterar ofta denna med djupgående analyser.

Den andra analysfrågan rörande samhällsreformen avhandlade delarna om samarbete och ansvarsfördelning där frågan om samarbete knappt berördes i blogginläggen, medan det i frågan om ansvarsfördelning nästan blev ett unisont mässande från de båda bloggarna. Försvarsmakten utmålas praktiskt taget som ett offer i kampen mot antagonisterna som är de politiska beslutsfattarna. En möjlig förklaring skulle kunna vara den att de anser sig ha hittat orsaken till varför reformen inte går så bra som den borde och då väljer att lägga sitt krut på detta istället för att fokusera på sådant som de anser vara av mindre vikt för en lyckad reform av Försvarsmakten.

Det går också att tänka sig att de båda har anlagt ett perspektiv som är stöttande för Försvarsmakten, och kritiskt mot den politiska makten, för att de båda värnar om något som ligger dem nära. Att WW, trots sitt uttalade oberoende som bloggare, har en arbetstagarrelation till Försvarsmakten är känt och det känns inte helt främmande att även Skipper – med tanke på de evenemang han deltar i och de ämnen han skriver om – skulle vara anställd av Försvarsmakten. Frågan om partiskhet är inte något som går att undkomma i detta fall. Det skall dock sägas att även tidsperioden kan vara avgörande i detta fall då deras ämnesval till del är beroende på dagsaktuella händelser och under våren väntades försvarsberedningens rapport.

I den sista analysfrågan – den rörande vilket perspektiv de båda bloggarna anlägger för att beskriva Försvarsmakten och dess verksamhet – var bloggarna närmast identiska i sina val. Val som dessutom står i kontrast med Försvarsmaktens vilja. Detta kan dels förklaras av anonymiteten där för ingående beskrivningar av verksamheten skulle kunna röja vem personen bakom bloggen är. Visserligen är

¹⁰³Hellqvist. *Försvarsmaktens handbok i Sociala medier*.s.39

Marcus Enoksson

WW inte längre anonym men det är nog svårt att ändra förhållningssätt efter att ha skrivit under anonym flagg i nästan sju år.

Dock ligger förmodligen den troligaste förklaringen i vilken publik de båda bloggarna å ena sidan, och Försvarsmakten å andra sidan, riktar sig till. Bloggarna för en debatt för en insatt publik medan försvarsmakten som myndighet strävar efter att i sina sociala mediekanaler kommunicera med den breda allmänheten och framför allt få upp ett intresse för sin militära grundutbildning och det fortsatta soldatyrket.

Varför fanns det inga distinkta skillnader mellan bloggarna? Eller snarare, varför var bloggarna så lika varandra? Att en författare var anonym och den andre känd hade onekligen ingen påverkan på resultatet. En orsak till resultatet kan vara det begränsade empiriska underlaget. Ett underlag där fler blogginlägg hade analyserats hade eventuellt kunna påvisa tydligare skillnader mellan bloggarna. Men det skulle lika gärna ha kunnat bekräfta slutsatsen att bloggarna är lika varandra. Snarare får nog likheten mellan bloggarna förstås utifrån bloggarnas vilja att diskutera samma, eller liknande, ämnen, den förmodade likheten mellan de båda författarna och den ringa storleken på den svenska försvarspolitiska bloggösfären.

Vad får då detta för konsekvenser? För Försvarsmakten är det mest intressanta att dessa bloggare inte utmanar utan tydligt stödjer Försvarsmakten. Som antydde redan i problemformuleringen har Försvarsmakten till del svängt i sitt förhållande till dessa bloggar, vilket tyder på att de har insett bloggarnas värde. Försvarsmakten bör utveckla sitt förhållande till dessa bloggar och inte bara delta i diskussionerna, utan även uppmuntra deras existens.

En annan konsekvens är att det är svårt att uppfatta bloggarna som opartiska, vilket är relevant för de som nyttjar bloggarna för att bilda sig en uppfattning om den svenska Försvarsmakten och den försvarsdebatt som bedrivs. Bloggarna kan visserligen inte anses axla rollen som kritiskt granskande aktörer, likt journalister, och det tål att upprepas att de säger sig representera sina egna åsikter. Som påpekats kan den valda tidsperioden också haft inverkan på resultatet och inte heller har Försvarsmakten undsluppit ansvar i de inlägg som analyserats. Men dessa aspekter måste beaktas när bloggarna läses och/eller används som faktaunderlag i försvarsdebatten.

Slutligen bör resultaten sättas i relation till Försvarsmaktens strategiska kommunikation. Med utgångspunkt i den tidigare nämnda definitionen av strategisk kommunikation finns det en möjlighet för Försvarsmakten att inom den egna organisationen klarlägga och förtydliga sitt förhållande till sociala medier i allmänhet och de försvarspolitiska bloggarna i synnerhet. Mot bakgrund av problemformuleringen med de bekymmer Försvarsmakten ställs inför vad gäller sin kommunikation samt de resultat som framkommit i denna studie går det att fråga sig om inte Försvarsmakten bör engagera sig ytterligare i den försvars- och säkerhetspolitiska bloggösfären.

6. Förslag på vidare forskning

För att utveckla kunskapsbanken om strategisk kommunikation, försvarspolitiska bloggare och sociala mediers betydelse för myndigheter som Försvarsmakten finns det några områden som skulle kunna vara av intresse för fortsatt forskning. Kopplat mot denna uppsatsen skulle det framför allt vara intressant att kunna genomföra en liknande studie över en längre tidsperiod även inkluderandes fler bloggar. Detta skulle kunna öka precisionen i resultaten och teckna en tydligare bild av det

Marcus Enoksson

inbördes förhållandet mellan bloggarna. Det skulle också vara intressant att tolka de symboliska uttrycken i blogginläggen genom att inkludera de bilder och videor som används i en del inlägg.

Något som avgränsades bort i denna uppsats var de gästlägg som publiceras på båda bloggarna. Dessa skulle kunna inkluderas i framtida studier utifrån flera utgångspunkter; hur förhåller de sig till bloggägaren (skillnader/likheter); finns det återkommande teman, mönster eller preferenser i vilka gäster som publiceras och vad får det för konsekvenser och så vidare. Dessa skulle kunna analyseras var för sig eller som del i en helhet där bloggen analyseras som en arena istället för en aktör.

Det skulle också vara intressant att ställa de oberoende försvarspolitiska bloggarna mot Försvarsmaktens egna bloggar. Genom att ta utgångspunkt i de inlägg där de exempelvis beskriver samma händelser skulle en jämförelse kunna göras mellan de båda. Det skulle även vara möjligt att utgå ifrån de strategiska kommunikationsdirektiven för att se eventuella skillnader eller likheter mellan de olika bloggarna i förhållande till dessa direktiv.

Slutligen vore det även intressant att som en del i en liknande undersökning inkludera de kommentarer som lämnas till blogginläggen. Att de stora bloggarna är arenor för debatt och diskussion märks i de kommentarsfält som finns på bloggarna. Att analysera innehållet i dessa diskussioner skulle kunna tillföra ytterligare en dimension till klarläggandet av relationen mellan den svenska försvarspolitiska bloggssfären och Försvarsmakten.

Källförteckning

Litteratur

Denscombe, Martyn. *Forskningshandboken: för småskaliga forskningsprojekt inom samhällsvetenskaperna*. 2. uppl. Lund: Studentlitteratur. 2009.

Falkheimer, Jesper & Heide, Mats (red.). *Strategisk kommunikation: forskning och praktik*. 1. uppl. Lund: Studentlitteratur. 2011.

Hindman, Matthew Scott. *The myth of digital democracy*. Princeton: Princeton University Press. 2009.

Artiklar

Antoniades, Andreas, O'Loughlin, Ben och Miskimmon, Alister. *Great power politics and strategic narratives*. Working paper no. 7. The Centre for Global Political Economy, University of Sussex. 2010.

Bennet, D. Exploring the impact of an evolving war and terror blogosphere on traditional media coverage of conflict. *Media, War & Conflict* 6. 2013.

Cammaerts, Bart och Carpentier, Nico. Blogging the 2003 Iraq War: challenging the ideological model of war and mainstream journalism?. *Observatorio (OBS*)* 9. 2009.

Hellman, Maria och Wagnsson, Charlotte. New media and the war in Afghanistan: The significance of blogging for the Swedish strategic narrative. *New Media and Society*. 2013.

Touri, Maria. Transparency in the age of cyberpolitics. I: Karatzogianni A (red.) *Cyber Conflict and Global Politics* London: Routledge. 2009.

Uppsatser

Klimenko, Anna och Nilsson, Frida. *The pen is mightier than the sword - En studie om bloggarnas betydelse för styrningen av den svenska Försvarsmakten och försvarspolitikerna*. Civilekonomuppsats. Stockholms universitet. 2009.

Källor

Askstedt, Rickard (handläggare). *Direktiv för Försvarsmaktens strategiska kommunikation 2013:1*. 2013.

Findahl, Olle. *Svenskarna och internet*. 2013. Stockholm: .SE. 2013

Hellqvist, Johannes (handläggare). *Försvarsmaktens handbok i Sociala medier*. Stockholm: Försvarsmakten. 2013.

Informationsdirektören [Lagersten, Erik]. *PM Försvarsmaktens Centrala budskap och talpunkter*. Uppdaterad 2014-04-02.

Militärstrategisk doktrin: [med doktrinära grunder (MSD 12)], Stockholm: Försvarsmakten. 2011.

Proposition 2008/09:140. *Ett användbart försvar*. Stockholm: Försvarsdepartementet. 2009.

Internetsidor

Ehrenberg, Johan. Vi ska vara mer rädda för rysskräcken än för ryssen. *ETC Stockholm*. 2014-04-07. <http://stockholm.etc.se/kronika/vi-ska-vara-mer-radda-rysskracken-ryssen> (hämtad 2014-05-14)

Eriksson, Magnus och Weibull, Lennart. *sociala medier*. Nationalencyclopedia. <http://www.ne.se.proxy.annalindhbiblioteket.se/lang/sociala-medier> (hämtad 2014-04-25 genom Annalindhbiblioteketsproxy)

Folk och Försvar. *Folk och Försvars Rikskonferens i Sälen 2014*. Cision. <http://news.cision.com/se/folk-och-forsvar/r/folk-och-forsvars-rikskonferens-i-salen-2014,c9518416> (hämtad 2014-05-01)

Försvarsmaktens Facebookkonto. <https://www.facebook.com/forsvarsmakten?fref=ts> (hämtad 2014-04-07)

Försvarsmaktens Twitterkonto. <https://twitter.com/Forsvarsmakten> (hämtad 2014-04-07)

Försvarsmaktens Youtubekonto. <https://www.youtube.com/user/SwedishArmedForces/about> (hämtad 2014-04-07)

Försvarsmakten. *Försvarsmakten lanserar bloggportal*. 2011-13-09. <http://www.forsvarsmakten.se/sv/aktuellt/2011/09/forsvarsmakten-lanserar-bloggportal/> (hämtad 2014-04-07)

Gnuheter. *Dessa har besökt navyskipper.blogspot.se*. <http://www.gnuheter.com/creeper/site/navyskipper.blogspot.se> (hämtad 2014-05-07)

Gnuheter. *Dessa har besökt wisemanswisdoms.blogspot.se*. <http://gnuheter.com/creeper/site/wisemanswisdoms.blogspot.se> (hämtad 2014-05-07)

Jansson, André. *blogg*. Nationalencyclopedia. <http://www.ne.se.proxy.annalindhbiblioteket.se/lang/blogg> (hämtad 2014-04-25 genom Annalindhbiblioteketsproxy)

Mediacreeper. *These media has visited navyskipper.blogspot.se*. <http://mediacreeper.com/site/navyskipper.blogspot.se> (hämtad 2014-05-07)

Mediacreeper. *These media has visited wisemanswisdoms.blogspot.se*. <http://mediacreeper.com/site/wisemanswisdoms.blogspot.se> (hämtad 2014-05-07)

Lapidus, Arne. Vem är militärens hemliga bloggare?.*Expressen*.2013-01-28.
<http://www.expressen.se/nyheter/dokument/vem-ar-militarens-hemliga-bloggare/>
(hämtad 2014-05-07)

OFOG. NÄTVERKET OFOG AVSLÖJAR
MILITÄRBLOGGARE.<http://ofog.org/pressmeddelanden/natverket-ofog-avslojar-militarbloggare>
(hämtad 2014-05-01)

Skipper. *Skipper [Inte bara kallt stål]*.

<http://navyskipper.blogspot.se/>

- *Bonsai Försvaret*. 2014-02-09. (hämtad 2014-05-14)

- *Ett forum för de marina frågorna?*. 2010-10-30. (hämtad 2014-05-07)

- *Ett förslag som innebär utökat mandat för försvarsgrenscheferna?*. 2014-01-26.

(hämtad 2014-05-16)

- *Folk & Försvars: Är försvarsförmågan tillräcklig?*. 2014-01-30. (hämtad 2014-05-14)

- *Försvarssamarbeten i fina ord kontra verkligt utfall*. 2014-01-19. (hämtad 2014-05-15)

- *Gästinlägg*. (hämtad 2014-05-07)

- *Inför Folk & Försvars rikskonferens i Sälen [2] - HELT OM!*. 2014-01-11. (hämtad 2014-05-15)

- *Inför Marinstridsdagarna*. 2014-01-20. (hämtad 2014-05-15)

- *Marinstridsdagarna 2014*. 2014-01-21. (hämtad 2014-05-14)

- *Om bloggen*. (Hämtad 2014-05-07)

- *Replik Schulte och ett upprop*. 2014-02-07. (hämtad 2014-05-15)

- *Schultes motsägelser*. 2014-01-29. (hämtad 2014-05-15)

- *Ytterligare ett tecken på att regeringen reducerar Marinen?*. 2014-01-05. (hämtad 2014-05-15)

Statistiska Centralbyrån. *Tillgång till IT och Internet bland personer 16-74 år efter typ av utrustning/anslutning, kön, demografisk indelning, tabellinnehåll och år*.http://www.statistikdatabasen.scb.se/pxweb/sv/ssd/START__LE__LE0108__LE0108C/LE0108T08/table/tableViewLayout1/?rxid=c4fe1522-918d-45ad-989a-4984ebe7145f
(hämtad 2014-04-07)

Statistiska Centralbyrån. *Tillgång till mobilt Internet bland personer 16-74 år efter typ av utrustning/anslutning, kön, demografisk indelning, tabellinnehåll och år*.
http://www.statistikdatabasen.scb.se/pxweb/sv/ssd/START__LE__LE0108__LE0108C/LE0108T09/table/tableViewLayout1/?rxid=1b31f73d-3259-4024-9ed9-c57bc4fde2fe
(hämtad 2014-04-07)

Sveriges Riksdag. *Betänkande 2008/09:FöU10 Försvarets inriktning*. 2009.
<http://www.riksdagen.se/sv/Dokument-Lagar/Utskottens-dokument/Betankanden/Arenden/200809/FoU10/> (hämtad 2014-04-07)

Sörbring, Karin. Carl Bergqvist är Wiseman's wisdoms.*Expressen*. 2013-12-20.
<http://www.expressen.se/nyheter/carl-bergqvist-ar-wisemans-wisdoms-1/>
(hämtad 2014-05-07)

Twingly. *MEST BESÖKTA PRIVATA BLOGGARNA I KATEGORIN POLITIK OCH SAMHÄLLE.*
Bloggportalen.

<http://www.bloggportalen.se/BlogPortal/view/TopLists?tl=1&categoryId=20>

(hämtad 2014-04-23)

Wiseman. *Wiseman's Wisdoms [En blogg om i första hand försvars- och säkerhetspolitik].*

<http://www.wisemanswisdoms.blogspot.se/>

- *Afghanistanveteraner om tolkarna och deras rätt till asyl.* 2014-01-06. (hämtad 2014-05-15)

- *Det tveksamma nöjet att få rätt.* 2014-01-07. (hämtad 2014-05-15)

- *Dysfunktionellt informationsflöde.* 2014-02-02. (hämtad 2014-05-14)

- *"Försvaret har blivit svagare".* 2014-01-12. (hämtad 2014-05-14)

- *Gästlägg: Debattera försvarsfrågan hösten 2013 — efter nyår kan det vara för sent!.* 2013-09-09. (hämtad 2014-04-07)

- *Gästlägg från Försvarsmaktens Informationsdirektör (uppdaterat 6/2 09.30).* 2011-02-03. (hämtad 2014-04-07)

- *Gästlägg: ÖB svar på signaturen KCTC öpnabrev.* 2012-09-10. (hämtad 2014-04-07)

- *Helt om i fokus för svenskt försvar.* 2014-01-11. (hämtad 2014-05-16)

- *Norge ointresserat av gemensam nordisk incidentberedskap.* 2014-01-11. (hämtad 2014-05-16)

- *"Skönmålning upphör" kommenderat i Norge.* 2014-01-19. (hämtad 2014-05-15)

- *Ute i ljuset.* 2013-12-19. (hämtad 2014-04-07)

- *Vikande trend och kompetensskuld i övningsverksamheten — del 1.* 2014-02-08. (hämtad 2014-05-15)

- *Vikande trend och kompetensskuld i övningsverksamheten - del 2.* 2014-02-09. (hämtad 2014-05-15)

- *Vikande trend och kompetensskuld i övningsverksamheten - del 3. (Uppdaterat 11/2 20.50).* 2014-02-10. (hämtad 2014-05-15)

- *Värnplikt igen – ja eller nej?.* 2014-01-14. (hämtad 2014-05-14)

Personlig kommunikation

Hellqvist, Johannes. Digital Media Manager, Informationsstaben, Högkvarteret. E-mail korrespondens med författaren 2014-03-23 och 2014-03-24.

Wiseman's Wisdoms. E-mail korrespondens med författaren 2014-05-05.

Bilaga 1 – Kodschema

Fråga 1 - Vilket tidsfokus föreligger i blogginlägget?

- nutid
- dåtid
- framtid

Fråga 2 - Hur uttrycker sig blogginlägget angående behov av samarbete samt, ansvarsförhållanden för reformen, kopplat till ett för Försvarsmaktens lyckat reformarbete?

- Det finns ett behov av samarbete
- Finns inget behov av samarbete
- Samarbete med andra nämns inte

- Försvarsmakten är ansvariga för att reformen lyckas
- Andra aktörer är ansvariga för att reformen lyckas
- Ansvarsförhållandet nämns inte

Fråga 3 - Vilket perspektiv nyttjas för att beskriva Försvarsmakten?

- medarbetarperspektiv
- organisationsperspektiv

Bilaga 2 – Kodningsinstruktion

Fråga 1 - Vilket tidsfokus föreligger i blogginlägget?

Referenser till hur Försvarsmakten såg ut förr i tiden, förklaringar till gamla politiska beslut likväl som försvarsmaktsinterna beslut tolkas som *dåtid*. Om författaren till exempel vill diskutera gamla försvarsbeslut, kallakriget-organisationen eller försvarets förfall under 90-talet är alla dessa att räkna som dåtid.

Ansatser att beskriva, tolka, diskutera, debattera, (m.m.) dagens läge tolkas som *nutid*. Om författaren försöker diskutera eller framföra sina åsikter i ett aktuellt ämne, förklara hur Försvarsmakten ser ut i dag eller till exempel kommentera en aktuell försvars- eller säkerhetspolitisk händelse skall detta alltså tolkas som nutid. Även om referenser eller hänvisningar görs till sådant som ligger i en nära framtid eller dåtid skall dessa räknas som nutid. Vill författaren exempelvis ta upp något som hände i fjol, är detta att betrakta som ett nutida tidsfokus. Gränsen mellan *dåtid* och *nutid* är något subjektiv, men en rimlighetsbedömning får göras i gränsfallen där en måttstock att det som skett efter att *Inriktningsproposition 2009* antogs kan anses vara nutid.

Om författaren diskuterar ämnen som framtidsplanering, perspektivplanering, långsiktig finansiering och så vidare är detta exempel som skall tolkas som *framtid*. Gränsen mellan *nutid* och *framtid* är även den något subjektiv, men sådant som händer i en nära framtid eller är nära förestående är att räkna som *nutid* medan det som ligger mer än ett år bort i tiden skall, beroende på kontexten, räknas som *framtid*.

Marcus Enoksson

Om det i inlägget framkommer att författaren har använt sig av flera olika tidsperspektiv skall dessa anges, exempelvis som "dåtid och framtid". Ett exempel är om författaren hänvisat till och förklarat gamla försvarsbeslut för att diskutera dagens läge i Försvarsmakten, detta är då att betrakta som *dåtid* och *nutid*.

Fråga 2 - Hur uttrycker sig blogginlägget angående behov av samarbete samt fördelning av ansvar för reformen kopplat till ett för Försvarsmaktens lyckat reformarbete?

Den andra analysfrågan är tvådelad och uttrycker både samarbetsbehovet och ansvarsförhållandet i reformarbetet.

Om författaren explicit eller implicit uttrycker ett behov av samarbete med andra myndigheter, organisationer, beslutsfattare eller opinionsbildare direkt kopplat till utgången av reformarbetet, skall detta tolkas som att *Det finns ett behov av samarbete*. Huvudfrågan blir här om resonemanget är kopplat till reformarbetet. Till exempel om författaren säger att Sverige måste ansluta sig till NATO för att reformen skall lyckas, faller detta under ovanstående kriterie. Även samarbete med andra länder kan här ses om att det faller under kriteriet så länge det är kopplat till reformarbetet.

Om författaren uttryckligen säger att det inte finns något behov av att samarbeta med andra, eller om samarbetet gäller andra frågor som inte direkt berör reformarbetet, skall detta tolkas som *Finns inget behov av samarbete*. Exempelvis om författaren säger att Sverige måste ansluta sig till NATO och detta härleds som en konsekvens av den svenska försvarsreformen genomförande är detta att tolka som att *Finns inget behov av samarbete*.

Om inlägget inte möter något av ovanstående kriterier, eller att samarbetsbehovet ej tas upp, skall detta tolkas som att *Samarbete med andra nämns inte*.

Om författaren explicit eller implicit uttrycker att Försvarsmakten, till del eller fullt, är ansvariga för ett lyckat reformarbete skall detta tolkas som *Försvarsmakten är ansvariga för att reformen lyckas*.

Om författaren istället explicit eller implicit uttrycker att andra aktörer har ett ansvar, till del eller fullt, är ansvariga för ett lyckat reformarbete skall detta tolkas som *Andra aktörer är ansvariga för att reformen lyckas*.

Om blogginlägget skulle uttrycka både Försvarsmaktens och annan aktörs ansvar för reformarbetet anges båda ovanstående formuleringar.

Om inlägget inte uttrycker något ansvarsförhållande eller i övrigt inte möter något av ovanstående kriterier skall detta tolkas som att *Ansvarsförhållandet nämns inte*.

Fråga 3 - Vilket perspektiv nyttjas för att beskriva Försvarsmakten?

Om författaren använder sin egen person eller utgår ifrån annan anställd personal för att beskriva FM, dess verksamhet eller förmågor, alternativt framhäver Försvarsmaktens medarbetare som en tillgång för samhället skall detta tolkas som ett *medarbetarperspektiv*.

Om författaren istället utgår utifrån Försvarsmaktens struktur eller hierarki, dess förmågor, dess operativa kapacitet eller från Försvarsmakten som en helhet, skall detta tolkas som ett *organisationsperspektiv*.

Bilaga 3 – Bloggportalen Topplista 2014-04-23

Bloggportalen

[Hem](#) [Om](#) [Sök](#) [Börja blogga](#) [Geografiskt](#) [Presentera blogg](#) [Log-in](#) [Pinga](#)

MEST BESÖKTA PRIVATA BLOGGARNA I KATEGORIN POLITIK OCH SAMHÄLLE

RANK	BLOGG	BESÖK
1	UNDERBARACLARA Alternativet du älskar	147404
2	ViralStar	37852
3	Jonas Colting - Hälsoekonom	26638
4	Wiseman's Wisdoms	18774
5	Thoralf Alfsson	15048
6	The Climate Scam	14760
7	Classes blogg	12896
8	Fanny Åström	11692
9	KOSTDEMOKRATI	10408
10	Svensson	10267
11	Skipper	8186
12	Vonkis	7346
13	Falkvinge & Co. on Infopolicy	6813
14	Kulturbloggen	5547
15	Flute-tankar	4424
16	Anders Romelsjö på http://jinge.se	4397
17	Snåljäpen	4093
18	vimby.se - Yes In My Back Yard	3770
19	SCHLAUG.SE	3658
20	Ekonomistas	3514
21	Finansmamman	3486
22	Finanskvinnans Funderingar	3283
23	Krama Mig nu	3139
24	VimbyGBG	3051
25	http://varjager.wordpress.com/	2835
26	Mormonlady & Friends	2585
27	Susanna's Crowbar	2208
28	Nätverk mot politisk korrekthet	2056
29	Ann-Mari's Blogg	1970
30	Ann Helena Rudberg	1888
31	Den hälsosamme ekonomisten	1696
32	Mönsteråsbloggen	1626
33	Siri BarbiesPussy Skywalker	1593
34	KICKANWICKSELL	1521
35	Svensk Opinion	1337
36	PKJonas	1300
37	Slutpiklat	1259
38	Skattepolitik och samhällsfilosofi	1247
39	Röda Malmö	1198
40	Original Braila Spekulant & Investerares	1162
41	Ulf Bjered	1133
42	Nyheter från Västra Sicklaön och Henriksdalsberget	1103
43	Anybody's Place	1076
44	Chefingenjören	1034
45	Sverige är inte världens navell!	1024
46	Varg i Veum	988
47	Martin Mobergs blogg	965
48	Kanjagblirik	896
49	Kompasskurs - din tankesmedja i etern	866
50	Skolkocken	832

BLOGGSÖK.SE

Vad skriver bloggvärlden om just nu?

De mest diskuterade nyheterna i kategorin Politik och samhälle, 23/4 2014

IN "Vi vill höja försvarsanslaget med fem miljarder årligen" (12 bloggar)

IN "I alliansens Sverige är unga arbetslösa allt längre tid" (11 bloggar)

IN Näthatarna ger uttryck för de bortsorterades röst (7 bloggar)

svd Det fria skolvälet gör lärare till betjänter (6 bloggar)

IN "Att finansiera välfärd med avgifter skulle ge fler jobb" (6 bloggar)

De mest diskuterade blogginläggen just nu i kategorin Politik och samhälle

Larm om personalbrist i vården - 225.000 måste nyanställas (5 bloggar)

På dens med Kurt - avKurt Sundin, 2014-04-21, kl: 03:42
M och S vill fortsätta kränka mänskliga rättigheter med massövervakning (4 bloggar)

Christien Engström (pp) - avChristian Engström, 2014-04-08, kl: 23:43
Vad tycker Reinfeldt om Maud Olofssons vägran att komma till KU? (4 bloggar)

Röde Berget - avPeter Johansson, 2014-03-26, kl: 09:20
S Vårmotion rullas ut. Idag - Vårdsatsningar (4 bloggar)

Röde Berget - avPeter Johansson, 2014-04-14, kl: 09:56
Helst utan dragspel (3 bloggar)

Högbergs Tanker - avPeter Högberg, 2014-04-06, kl: 10:19

Bloggnyheter & tips

Grattis Elisabeth till vinsten!
2014-02-11, kl: 10:15: "I vårtävling med Bamba.se har vinnarna nu utsetts. Vi gratulerar Elisabeth Nilsson med bloggen Sjubarnsmamma till första platsen och ett presentkort värt 2.500:-! Två kom Karin och Carlad som ..."

Mest vald som favorit i kategorin Politik och samhälle

1 Hanna Fridén - Feministisk, estetisk stilhaverist 85

En gång i tiden en modebloggare med Stureplansfixering och mingelbildsfantasi. Numer en samhällsgranskande journalist med härliga

12361 BLOGGAR I KATEGORIN POLITIK OCHSAMHÄLLE

Sök i katalogpresentationerna:

- » Allmänt och övrigt (9885)
- » Politik (3572)
- » Utrikespolitik (3120)
- » Partioberoende (2910)
- » Myndigheter (2834)
- » Politiska projekt (2248)
- » EU (2231)
- » Allmänt, vänster (2208)
- » Journalister (1872)
- » Aktuella evenemang (1736)
- » Allmänt, höger (1699)
- » USA (1696)
- » Socialdemokraterna (1642)
- » Tankesmedjor (1545)
- » Juridik och kriminalvård (1471)
- » Moderaterna (1330)
- » Ungdomsförbund (1240)
- » Vänsterpartiet (1123)
- » Folkpartiet (1019)
- » Miljöpartiet (982)
- » Centern (900)
- » Kristdemokraterna (833)
- » Valet 2006 (704)
- » Fi (696)
- » Junilistan (479)

[VISA ALLA IDENNAKATEGORJ]

Mest besökta proffsbloggarna i kategorin Politik och samhälle

RANK	BLOGG	BESÖK
1	Hyllat	219079
2	Cornucopia?	95171
3	GENUSEDATTEN	6136
4	Seniorbloggen	4342
5	Åsa Petersen	2460
6	Försvar och Säkerhet	2219
7	Folkpartiet Järfälla	2062
8	Kultur-Sören	1669
9	Klimatmagasinet Effekt	812
10	Thailand Nyhetslogg - Nyheter från Thailand	627

(Siffrorna anger besök per IP-adress och timme senaste 7 dygnet.)

[» Hela listan](#)

De mest länkade bloggarna i kategorin Politik och samhälle

1	(3) Röda Berget	12/44
---	-----------------	-------